

Rannailudused

EPL-fotograaf Trummer külastas peale USA ka Kanadat ega saanud kuidagi pildistamata jätta üllatavaid eesti rannailudusi Jõekäärul.

Ta on võidelnud 16 a. et saada perekonda välja Nõuk.Venemaalt

16 aasta eest hüppas ühel dzhässmuusikute turneel Jaapanis ära N. Liidu kodanik Igor Berukshtis, nagu nimi ütleb läti päritoluga. Pärast seda on ta pidanud asjatult võitlust oma N. Liitu jäänud perekonna kättesaamiseks. Aasta tagasi saabus ta Rootsi, olles vahelpeal kogu aeg elanud USA-s. Rootsi saabus ta peamiselt lootes, et ta siit paremini saab ajada oma perekonna ühendamise asja.

Ta oli nimelt saanud kontakti saatuskaslaase Agapovi juriidilise esindaja Paveli Vesseloviga, kes on spetsialiseerunud perekondade ühendamisaktsioonidele. Nüüd kavatsetakse luua vene-laste juures läänemaalaine organisatsioon, kuhu kuuluvad kõik need, kes võitlevad oma perekondade ühendamise eest.

Berukshtis on saanud tööd dzhässmuusikuna ja free-lance-

kaastöölisena Rootsi Ringhäälingus.

Berukshtisel on Moskvasse maha jäänud 43-aastane abikaasa Vera, lauluõpetaja Gnesini muusikakoolis ja nende tütar Katharina. 16 aasta jooksul elanud 15 väljaspidi viisla taotlust on eranditult kõik ilma ühegi motivatsioonita tagasi lükatud.

Ragu Agapov, nii pühub nüüd ka Berukshtis luua läänes opi-

nooni oma perekonna ühendamise kasuks, mis ju peaks Helsingi soovitude alusel olema loomulik ja kerge asi. Nüüd aga peab Berukshtis oma olukorda kirjeldama ajalehtedele ja poliitikutele.

28 USA ajalehte on olukorda kirjeldanud, asjast on informeeritud president Ford ja valimisnister Kissinger. Senaator Edward Kennedy on lubanud jõudmööda kaasa aidata.

Järg lk. 7

Sild 20,21 kuuli

Eesti rekord kuulis vidi n.ü. "kaasaja tasemele". Heino Silla poolt, kes Tallinnas "Kalevi" meistrivõistlustel tõukas üle 20 meetri piiri – täpsemalt 20,21.

Sild on juba korduvalt olnud 20 meetri lähikonnas suve esimesel poolel.

Rekordi võrdluseks võib tuua kolmeküm-nendate aastate kuulihetkekuulsusi Viidingut ja Kreeki, kes rahvusvahelises klassi kuulisid tugegeta 15–16 meetri ulatuses.

TV tuustrast "Üht päeva Kabi Lareti elus".

Käbiist portree TV:s

Sügisel esitatakse TV-2 poolt terve rida tuntud inimeste portreesid, mis tähendab seda, et need on TV kaameramännid nende igapäevases ja kutselises tegevuses jälginud teatud perioodi jooksul.

Üks portreeritavatest on Käbi Lareti. TV-reporterid olid Käbi Lareti juures janimus terve nädala. Peale Käbi tehakse programme veel Gryn't Moivigist (norraristat tuntud näitleja), Ove Rainerist (Hokiliidu esimees ja postivälis-suse peadirigeer), Riit-Olaast (tuntud karikaturist) ja Lars Gyllensteinist.

Käbi Lareti teatavasti viib Baltimores Eesti Päeva-del, kus ta esineb sümfonia-konserdi solistina.

Iseseisvus on vastukaaluks venestusele

Balti riikide elanikkonna puhul ei saa kõnelda rahvusliku teadvuse nõrgenemisest ja lõtvumisest, konstateerib teadusliku iseloomuga ajakirjas "Problems of Communism" (nr. 5, 1975) ilmunud artiklis Balti rahvaste natsionalismist V. Stanley Vardys, märkides, et nende rahvaste rahvustunde säilumise tugevaimaks garantiiks on see rahvuslik iseseisvus, mida nad nautisid enne N. Liidu alla sattumist. Assimileerumise vastu kaitses ka etniline erinevus slaavilisest vene kultuurist ja elulaadist.

Stanley Vardys on poliitiliste teaduste professor ja vene-alaste uurimiste komitee esimees Oklahomas tillkoalis.

Ta on päritolult leedu-lane, teose "Lithuania under the Soviets: Portrait of a Nation, 1940–45" autor ja kirjutanud artikleid Nõukogude rahvuspolitiika üle.

Autor annab siin ülevaate Baltimaade sotsiaalse ja majandusliku arengu kohta ning märgib muuseas, et juba 1887. aastal oli kirjaoska-

jate protsent Eestis 95, Lätis 92 ja Vene riigi tollaeagses pealinnas Peterburgis 62.

Majandusliku elu arengu kohta tähendab autor, et 1940 ületas Eesti tööstustoodang 1913 taseme 30 protsendiga. Kokkuvõttes olid Balti riigid 1940. aastaks saavutanud rahuldava majandusliku taseme ning olid oma põllumajandusega kaugel ees. Nõukogude Liidu põlluelu arengu kohta ning

Elatistase Balti riikides 1887. aastal oli kirjaoska-

gem NL tasemest.

Järgmiseks annab autor ülevaate tööstusala kasvu kohta Soveti okupatsiooni kestel. Soveti statistika järgi on Eesti tööstustoodang kasvanud võrreldes 1940. aastaga 33-kordselt.

Tööstusliku kasvu üheks tagajärjeks on kiire linna-stumine. Linnaraha suhteline arv Eestis on kõrgeim kõigist NL vabariikidest. Tööstustöölise arvu suur kasv peegeldub ka põllumajanduses ra-

Järg lk. 7

Õppetöö algus Stockholmis ja Göteborgis

Koolinoorte suvi on lõppemas. Koolitöö läheb jälle käiku. Ja esimest korda istuvad koolipinki uued aastakäigud. Stockholmis Eesti Algkoolis algab õppetöö avaaktusega teisipäeval, 24. augustil kell 10 kooli auals, Stockholmis vanalinnas, Svartmangatan 20–22.

Esimesel päeval toimub pärast aktust ainult klassijuhataja tund õpilastega tutvumiseks, kusjuures antakse välja ka sõidukaardid.

Göteborgi eesti algkoolis algab õppetöö päev varem, esmaspäeval, 23. augustil kell 11 Johannebergi koolimajas.

Mõlemas koolis alustavad tööd uued õpetajad – Stockholmis Ene Kikerpuu ja Göteborgis Leonida Kõmas.

Koolitöö algusega on seoses ka Koolide peavalitsuse ja Eesti Komitee kooli- ja noortetoimkonna õpetajate kursuse eesti õpetajatele Sänga-Säby kursustekeskuses.

See toimub 9.–15. augustini fil.dr. Johan Ungersoni juhatusel. Lektoriteks on dotsent Valter Tauli, prof. Gustav Ränk, õpetaja Anne Mari Asker, prof. Teodor Künnapas, fil.kand. U. Künnapas, filmag. Richard Norvell, fil.dr. J. Ungerson, vabaajapädagoog Ivi Ereudi, filmag. Heini Eller, fil.lic. Paul Laan, koolijuhataja Eero Tarjus, filmag. William Muld, jur.kand. Heinrich Mark.

Stockholmi kooli õpetaja Anne-mari Asker oma õpilastega kooli väravas. (Foto Typpo)

EPL

Kolmapäeval, 11. aug.

Selge pilt

Terve rida välisajakirjanikke maailmas suurte massimeediumide esindajana on viimasel ajal külastanud Eestit ja kirjeldanud oma muljeid Moskva poolt arustatud maalt. Üks viimasest oli Sveriges Radio Moskva kirjasatja Skånsberg, kelle raport oleme juba refereerinud. Kõigis neis raportides on tulipunktiks venestamine ja selle ulatus. Ja kõik jõuavad sama resultaadini: venestus on silmaga nähtav. Tallinna tänavatel näit. valitseb vene keel ja pärisarhans eestlased tunduvad olevat juba vähemuses, kuigi ametlikult seda ei taeaks öelda. Tähtis tuleb väsimatu vool, osat tinguitud "läänelisuse" meelitusust ja kui statistika näitab Eesti elanikkonna kasvu, siis ei toimu see kaugeltki eestlaste endi juurdekasvu arvel. Käimas on nimelt Eesti territooriumi füüsilise venestamine. Venestamine, mille peatamist ei ole ette näha, kuna kohalikul okupatsioonialamiristat-sioonil ka hea tahtmise juures puuduvad vahendid tökete loomiseks, sest peamiselt Moskvas otustab ka rahvastikupoliitika.

Nagu Skånsberg jt. on meenutanud, seisneb see pika ajavahemiku peale ette plaanitatud poliitika kõigi iseseisvate rahvaste ühtesulatamises, mis tähendab rahvuste kui etniliste üksuste likvideerimist ja asendamist "nõukogude rahvusega". Et see uus rahvus praktiseeriks koosneb venelastest, on endastmõistetav, sest uue rahvuse keeleks ole ehitatud vene keelele.

Nii siis on tegemist vaid uue rahvuse peale-sundimisega vähemustele, täpselt sama, mida on ajaloo teinud teised imperialistlikud suurriigid. Meenutades viimast vaid Tsaride Venemaa samalaadset rahvuspoliitikat, mis tabas ka eestlasi.

Vahe seisneb vaid meetodites ja terminoloogias.

Tsaaride Kreml teostas venestust täie avameelsusega. Nõukogude Kreml teostab sama poliitikat mähtult kommunistliku ideoloogilise kompvekiparabellise ja varjates seda näilise vahemuskultuuri aktisepteerimisega parooli all "vormit rahvuslik, siisult sotsialistlik". Paarol käsitab tegelikult üleminekuvormi ja üleminekuperesssi, sest selle "rahvusliku vormi" taga ei tohi leida mingit nationalismi.

See ütluakse kohe maha, mõnikord preventiivselt üldise juhuks ka siis, kui seda veel margala ei olegi. Üldiselt on

aga Moskva korduvalt tõestanud, et ta nende asjadega ei kiirusta, sest siit võiks kerkida ootamatult sisemisi probleeme. Aegapidi, lasa ja turgu, aga kindlasti eesmärgi: "nõukogude rahva" poole.

Loomulikult ei ole see väljavalude vastuvõtav ei eestlastele, teistele ikkasti rahvastele ikkasti rahvastele ega isegi vene aladel põlitselt elavatele vähemustele. Katseid vägivaldselt probleeme lahendada küüdituskatsioonidega gigantsetes mõõtetes, mis on tabanud terveid rahvusgrupe, ei ole mingit lahendust toonud. Võtame kasu tatarlast, kelle autonoomne riik likvideeriti, keda püüti füüsiliselt likvideerida ja kes pärast nn. rehabilitaatorimiski ei tohtnud koju pöörduda - nende rahvuslikust teadvusest ja võitlusest oma õiguste eest tuleb järjest teatada lüüda.

Paraku peavad N. Liidu vähemused ja väikerahvad oma sähilussivõitlust üksinda ja välisabita - maailma pilgud on pööratud mujale. Selle seljapööramise juures on aga eriti huvitav siiski, et teatav huvi eesti läti ja leedu rahvaste olemasolu küsimuses on läänese siiski sähilunud ja ilmselt just selle tõttu, et nende rahvaste läänese viibivad liikmed maailma avalikkust pidevalt informeerivad venestamisohust. Sellepärast reisivadki korrespondendid Tallinna, Riiga ja Vilniusse, et oma silmaga näha, kas venestamine tõepoolest on käigus.

Teatud pikantuse andis rootslane raport selles osas, kus künat ei tootud osa venelaste järeletoojate kaduvusest ennast eestlasteks pida. Nad tahavad end keskonnas, mida nad tajuvad kui läänelisemat ja vaimsest tsiviliseeritumast, assimileerida sellega. Olemaolevatel informatsioonidel on aga see püüdis küllaltki tagasihoidlik, et kuidagivisi olla tõsisemaks vastu kaaluks end venelasteks pidava elementi suurenemisele Eesti territooriumil. Nähe on muidugi eesti kultuuri külgetõmbetoju meelituslik, mingil viisil aga probleemlikudeviv. See ei peata venestust.

Kui päevast päeva jälgida praegust okupatsioonijakirandust Eestis, siis märkad, et veerud kuhisevad vene nimekest, millised eriti tunnustuste ja premeerimiste poolle sageli domineerivad. Ja milleks pidi uus võim ümber ristima suure osa Eesti pealima tänavad tundmatute venelaste nimedega, kui ka-vatusest poleks olnud veevastamine? Ametlikult on okupatsioonipoliitika kõik need tundmatud venelased nööd "omad inimesed". Kuigi nad seda ei ole kunagi olnud ega saa olema.

KLA

Märkmeid Inglismaalt:

Inflatsioon, lahkuvad arstid

LONDON (ME) - Inglismaa, nagu teada pöeb ikka veel silmapaistvat inflatsiooni. Selle tõttu Briti uus peaminister Callaghan hoiab oma kolleegide hiljuti tippude majanduskonverentsil Puerto Ricos, et Inglismaa ei ole võimeline andma odavaprosentidilise laenu välismaale. Tavaliselt selliste laenude nurjad on nüüd, mis alarõhnenud maad Aafrikas. Briti peaministri nõukonverentsi etteakandes näitona ka Nõukogude Liidu, alias Venemaa.

Sine briti pank Londonis - national Westminster Bank - keeldus andmast Venemaele laenu 500 miljoni, kuna venelaste laenuprotsendi pakkimine oli inglaste seisukohast "illega madal". Venemaa laenu Läänes, nn. kapitalistlikel maadel, ulatavad 6.000 miljoni naela. Mis on tekkinud viie aasta jooksul Venemaa ostuühingutega Läänes, eriti teravilja, maainiste ja muude tarbekaupade ostude osas. Suurelt võetud nõud kaubad Läänest Venemaele on mõttud võlgu, nn. krediidiläsu.

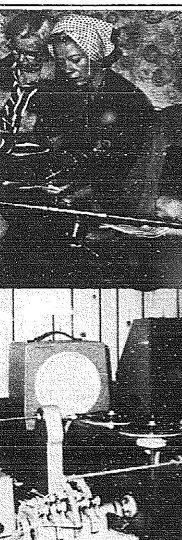
Nõukogude Liidu üldine kaubanduslik defitsiit 1972 oli 3000 miljoni naela, tingitud väliskaubadest. Mõõdukas aastal Venemaa kaubanduslik puudujääk, s.o. võlad Lääne kapitalistlikele maadele tõusid 2.500 miljoni. Vastamata sellele, et Venemaa püüab oma kaubevahetuse puudujääke ida-Euroopa satelliitidele kompenseerida oli müügia, siiski teravilja ja tarbekaupade ostmine neelab suure osa Venemaa vaevalisest.

Venemaa kaubanduslikud puudujäägid kaubitsesmisel Läänega, viimase 5-aastase jooksul

Kummaline küüditus-lugu USA-s

Kogu Ameerika ühendriike hakkas ikka veel ärevat meelitsid 20 koolilapse küüditamine Kalfornias San Francisco lähedal. Küüditajad võisid üle üle koolibussi koos bussijuhiga ning loimetadised lapsed ühe kivimurru, kus nad palgustas täie maa meesid mõistliku järelvaatuse, kust neil õnnestus siiski endid välja kaevata ja vabadusse pääseda.

Poliitsei kahtluid ümbruskonnas elavate jõukate meeste poegi küüditamiseks ning nööd ühes neist üks advokaat asetati politseisse ning andis enda ametivõime korraldusse. Politseisse ilmus 22-aastane Richard Schoenfeld ning arreteerimise käigus on veel välja antud tema 24-aastane venna ja 24 aastase Fred Woodi tabamiseks. Politseivõimud arvavad, et laste rõvimine toimus lüharahade küllajäppressimise otstarbekül kõrjatepale planeedile tõmbas kirjelge peale laste maa-aualast vangistusest pääsemine.

Värsimul Tüna leidis mil etenduseks Toronto ku ka esitamisil Baltimore hca vaeatvoti. Filmi saamise kuja on etusitatisil filmimehe Martini tohtu organisereerimisid ja ka majandusil panus. Ünl osanisi helistudust, all operatori se kontrollparatut-riga.

on tõusnud 23.000 miljoni naela, nagu kinnitavad Lääne-Saksamaa statistilised andmed. Nüüd väidab võlgu Venemaa on suutnud vaid osaliselt katta oma kaubanduslikke võlgasid. Ida-Euroopa kommunistlikes maades ja nn. Kolmandas Maailmas (Aafrika riigid), kuhu ta müüb teatavasti oma kaupu kallihinnaliselt ja osob-nõuet maadelt odava kroonimühaga.

"The Daily Telegraph" poliitiline juhtkirjanik märkis hiljuti oma kommentaaris: "Brezhnev toetamine": "See oli Sir Haroldi (endine Briti peaminister) halb kaunatshing Venemaa, loote-ga saada sealt kaubatehingid Inglismaale, samuti näidata tegevushoogu kauplemisel üle poliitilise suurvõimu, 18 kuudaga". Teatavasti Harold Wilson endine Briti peaminister, pakkus venelastele krediti miljonite ulatuses.

1000 ARSTI KÄNDAMIS VÄLJA

Sotsiaal- ja Tervishooldusminister, Mr. Ennals, võrreldes mõõdukas aastat statistikalt 1970/71 aastaga Inglismaal lahkuvate arstide osas, siis see näitab kahelkordset tõusu. Lahkuvad arstid (inglise ja hri päritoluga) arv tõuseb 1000 piirini. Varemadel aastadel (alates 1969. a.) need arvud on olnud: 543 - 512 - 625, kolme aasta jooksul.

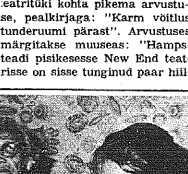
Ülemere madell tagasi-pöördunud briti arstide arv 1969. a. alates kulgeb: 365 - 387 - 386, kolme aasta jooksul.

Populaarsemad maad, kuhu briti arstid kipuvad, on Kanada ja Ameerika. Need võtavad üle poole osa inglise emigreerivatest arstidest.

Tegelikult Inglismaalt lahkuvate arstide arv on suurem ametlikust statistikast. Kui selle aasta lõpus hakkab kehtima Euroopa Ühisturu seadus emigreerimise osas, siis tõenäoliselt noorte "doktorite" emigratsioon suureneb Euroopa riikidesse. Peamiseks põhjuseks on palju suuremad töötasud ja moodsamad kliinikud, võrreldes siinsete haiglatega. Samuti soodsamad töotüübid. Noor inglise arst peab tüüti töötama kliinikus näädala jooksul 100 tundi!

MARY TAMME THEATRILOOL

Londonis, Hampsteadis, New End teatris, esitatakse praegu Rainer Werner Fassbinderi, andke inglise näitlejariku näidendi "The Bitter Tears of Petra von Kant". Selles näidendis mängib kaasa ka eestlannest noor filminäitleja Mary Tamm, kelle pilt koos oma kaasmängilaga Delphine Seyrigiga on tootud ära "The Daily Telegraphis" tuntu konservatiivses ajalehes. Päev iljem sama ajaleht avaldas eestriiki kohta pikema arvutuse, pealkirjaga: "Karni võitlus tunderumini pärast". Arvutuses märgitakse muuseas "Hampsteadi piirkonnas New End teatri- rase on sisse tungitud paar hili-

Filmist tuntud eesti näitlejar Mary Tamm esine briti kirjaniku Fassbinderi näidendis "Petra von Kant" kibedalt piisard" Londoni New End teatris.

gavat euroopa talenti selle viimasesse mängutükki. Ja tulemusel on kõrvaltvaatam. kuum tundelikkus, mitte-ingliskil nagu praegune ilmastikk. Kõneleval näidendi autor teatavalt valmistis käsikirja liidisel tuntu filmis: "Last Year in Marienbad". Arvutuses jätkatakse: "Tähtsaimad abileid Petra (näidendi nais-peategelase) türanisierib oma andunud orjateenajal (kes kunagi ei räägi) ja loob lesbialiku kiindumuse ühte iluassesse lirassee (Mary Tamm).

Kui tütarjäre loobub temast, Petra on elandatud pool-joonitud vihaohogu, mida ainult preili Seyrig kui näitleja on võimeline kontrollima.

Näidend tõmbab paralleeli karjäärinase, kes võitleb oma kollektualsele territooriumi eest ja indiviidi karni taktika vahel, mehe ja naise vahel, kes võitlevad emotsionaalse eluruumi pärast. "Ma usun, et kõik tunded" ütleb näidendi autor "On võimalikult eksperimentaalselt ja tegehtul eksperimentaalselt".

Märkigem siinkohal, et Mary Tamm, kelle vanemad elavad Londoni lähedal, sai inglise filmimaailmas kuulsaks filmiga "The Odessa File", mis käsitleb ühe KZ-lagrist sähilunud juudi-pögeniku olismisaktsiooni tema püünajate - Gestapo agendi järel teinud pärast seda. Film on draamatiliselt väga põnev ja meelituslikult väga hästi.

Mõõdukas aastal Mary Tamm viibis ühe kreeka filmikompania Liida Kreekas, kuid see lõppes majandusliku pankrotiga. Kreekalaste filmidirektori peab aga näitlejatele tasuma nende kahe-kuise filmitöö eest, keda ta alt vedas. Kuuldavasti asi olevat advokaadi käes. Mary Tamm ema Ralissa Tamm, so on esinev varem esiti pidudel ja konsertlavalas kirikus.

TSEHELLI VALIS LÄÄNE JÄÄMISE

Noor tsehellil tsehellimängija Boris Heller, kes on alles 22-aastane, ja oma kodumaa väljapaistnud "erakoolilise talendi-ga", valis vabaduse Inglismaal. Tsehellil ametustunud pöördus küll munita noore kunstniku meeli, kuid noormees on vastanud enesekindlalt: "Ma kunagi ei lähe tagasi!" Heller esineb esmakordselt Inglismaal paari nädala pärast Londoni tuntu konservatoriis Royal Festival Hall, kus ta üles astub solistina, koos Londoni sümfoonia orkestriga. Konservatori korraldajateks heategevate otstarbekül.

Tsehellil virtuoslikul tsehellimängijal on esialgu majanduslikke raskusi, Inglismaa bürkraatlike seaduste kohaselt ta peab elama vähemalt ühe aasta siin saarel, kui tal on õigus liituda Muusikute Ametiühinguga, et siis hiljem leida teenistuskohata orkestris.

Et majanduslikest raskustest üle saada, poliitiliselt vabadust armastav tsehellil noormees on nüüd tegema igasugu tööd - esialgselt kavatsustes kohaselt, kus oleks töökohes bensinijaamas, tubade dekoreerimise või -kultuurilise ühioniole tunde taktisid, muidu häda korral naha oma muusikarist, mille eest kunstnik

loodab saada 1.200 naela.

Tsehellil ärarühpaud tsehellimängija on teinud: "Majanduslikult oleks ma tegelikult paremal järjel Saksaal, kuid ma loopin väheha rahaga ja elistan elada Inglismaal. Mulle meeldib Inglismaa. Ja vabadus on imeline."

Tsehellimängija vabadushope ulatub siit tagasi mõõdukas aastat desembrikuuseni, kui ta saabus stipendiaadina Prahest Londoni Muusika-Draama Guildhall kooli, et õppida siinse tuntu muusikaprofessori William Pleethi juhendamisel.

Boris Helleri üppes Inglismaal oli fikseeritud ainult saarile kolme. Kodumaa, Tsehhoslovakkias, oodanuks teada liitumise komparteiaga, kui tahuks tema muusikalist karjääri, s.o. esineda välismaal.

Kodumaa oli Boris Heller ilmaltp populaarne, esines raadiole ja televisioonile. Samuti on tehtud tema muusikapaladest heliplaate. Inglise muusikaprofessori Pleeth, kes on spetsialiseerunud tsehellimängimise õpetamisele, on ütelnud: "Ta on väi japaiste noormees ja teda ootab ees esmaklassiline karjäär. Kui mul on võimalus, ma tahan teda pidevalt treenida." (ME/ARTO)

Kerese-festival

"Rahva Hääl" andmetel korraldatakse Eestis Pärnu Kerese müüesüütelisel males, mis kujuneb üleriigiliseks ürituseks.

Ajalooli kirjutab: Festivali teatavasti läbi kolmes etapis. Esimesel etapil 1. augustil 31. oktoobrini toimuvad üritused linnade ja rajoonide ettevõtetes, austustes, majandustes ja koolides, teiste etapil - 1. novembrist 31. detsembrini - peetakse üritusi linnade ja rajoonide täiskasvanutele ja noortele, mis korraldatakse 20. veebruarist 15. märtnini.

Kõigis linnades ja rajoonides on kavas läbi viia malemängude, mil toimuvad ülebarjäärilised täiskasvanutele eraldi noortele ja linnasvanutele. Festivali korraldajate etapil läbi Tallinna rahuvahelise maleturniiri, mis korraldatakse 20. veebruarist 15. märtnini.

Kõigis linnades ja rajoonides on kavas läbi viia malemängude, mil toimuvad ülebarjäärilised täiskasvanutele eraldi noortele ja linnasvanutele. Festivali korraldajate etapil läbi Tallinna rahuvahelise maleturniiri, mis korraldatakse 20. veebruarist 15. märtnini.

Kõigis linnades ja rajoonides on kavas läbi viia malemängude, mil toimuvad ülebarjäärilised täiskasvanutele eraldi noortele ja linnasvanutele. Festivali korraldajate etapil läbi Tallinna rahuvahelise maleturniiri, mis korraldatakse 20. veebruarist 15. märtnini.

Kõigis linnades ja rajoonides on kavas läbi viia malemängude, mil toimuvad ülebarjäärilised täiskasvanutele eraldi noortele ja linnasvanutele. Festivali korraldajate etapil läbi Tallinna rahuvahelise maleturniiri, mis korraldatakse 20. veebruarist 15. märtnini.

EESTI PÄEVALEHT

Eestiska Dagbladet
Päästolmaja Juhri Koka
Vastutaja väljandaja
(anav. utg.)
Arvi Moos

Toimetuse aadress:
EESTI MAJAS Stockholm:
Wellington 32, 1. tr.
Postiaadress: Box 467
101 29 Stockholm 1

Telefon 21 84 46
Toimetaja Eestikaas Juri Asu
Aadr. Eesti Päevaleht, Box 139,
631 02 Eestikaas, tel. 056/1772

Telliskesitpostiga nr. 16 67 70-0
Kõnitsatasele postiga nr. 00 69 00-0
Eesti Päevaleht Põlissa AB,
Stockholm

Tellimishinnad:
Aasta kr. 215:-
Termi (4 kuud) kr. 78:-
Kuus kr. 21:-
Väljandaja EESTI PÄEVALEHT
KOKKAS AB

Trukijad: Eestikaas-Kultuuri
Tryckeri AB Eestikaas 1976

Pilt, mis kadus traktori tulekuga. Nüüd kaovad ka traktorid ja põllumehed, kuna põllunduslik areal pidevalt väheneb

Maailma põllupind väheneb katastroofilise kiirusega

Maailma ähvardab tõduslikest puudust, selles on suurem osa uurijad lõikmeks. Peamiseks toidukriisi põhjuseks on rahvarvu kasv maailmas. Aga leidub ka teisi põhjusi. Üks, mis seni vähe on tähelepanu äratanud, on asjaolu, et maailma põllupind järjest ja pidevalt väheneb. Nii väidab Erik P. Eckholm Washingtonis oma raamatus "Losing Ground". Mis Rootsis puutub, siis on ka siin toimunud teadlik põllupinna vähendamine ratsionaliseerimise huvides ja aastasadu haritud põldude võsastamine.

Looduse rikkumise inimese poolt on kestnud väga pikka aega, tegelikult aastatuhandeid. Sellest tunnistavad näiteks Vahe mere kaldad nii Iona kui põhja pool. Metsade maharajamisega anti tulele ja päikesele võimalus (koos vihmaga) ühta mineva viljakas mullakihit. Kreeka, Hispaania, Sitsiilia, Põhja-Aafrika olid veel Rooma riigi ajal viljakad maad – nüüd on need pooleldi kõrvestunud (sama kehtib näiteks Islandi kohta).

Uut põllumaad on väga raske leida, tegelikult on paremad põllumaad juba haritud. Maareformid Lõuna-Ameerikas – nii teretunud kui need sõltuvalt ja poliitiliselt on – ei alla põhiprobleemi lahendamise. Väesed riigid ei jüa osta õli, mis on hädavajalik masinate kasu-

tamise puhul.

Vastupidi: põllupinna hävinemine ei ole toimunud kunagi nii kiire tempol kui just praegu. Metsade hävitamine jätkub. Aafrikas on kadunud kolmveerand metsadest, mis seda mandrit kaitses. Suurem osa metsadest hävitatakse, et teha kütid – ja et hankida küttepuid – nii imelik kui see olüasjaks kõlab.

Kolmandik inimsoost kasutab kütteks ja toiduvalmistamiseks leika veel puid. Ja metsad kasvavad palju aeglasemas taktis kui inimaju. See on tegelikult suurem "energiakriis" kui oli-varude vähenemine ja lahendumine pole seni leitud.

Puude kadumisege uhetakse või puhutakse minema müü. Iga puu on veereservuaar. Suured uputused Indias tekivad selle tõt-

tu, et üleval mägedes pühuvad puu – vees alajäätel. Iga Nepalis maharajatud muu suurendab uputusohu Bangladeshis.

Toidupuudus kütab inimesi põllupinna ülekasutamisele. Põld ei saa küllalt aega puhata, selle kasvavud imetakse välja. Käsitatakse teostada põllupindamist ikka kõrgemal määged kallaku- telt, kust lahine müüd uhetakse vee poolt ära. Endised karjamaad ei sobi selleks ja müü kaob. Kuivadest lagendikest tahetakse teha põldu – tuul viib mulla minema (see toimub USA-S 20ndatel aastatel, nüüd on eko- loogiline tasakaal sealt järele seadud).

Hruštšov katkus Kasahtani stepides kasvavate maisi. Esimeste aastate saak oli hea. Aga siis tuli erosioon ja lõputu- mureks oli katastroof, mis aitas kaasa Hruštšovi kukutamisele. Praegu vaeab N. Liit teatavasti sisse suurel hulgal nisu.

Aasias, Aafrikas ja Lõuna- Ameerikas kasvavad kühked ja nende poolikuivad ääremaad väga kiiresti. Indias on muutunud kõrveks suured alad lääne ja keskosa. 50 aastaga on Sahara- loona pool muutunud kõrveks 600 000 ruutkilomeetrit.

Peapõhjust on inimkonna liiga kiire kasvamine. Karja- maadel hõltakse liiga palju loom- i, kes söövad karjamaad ja paljaks ja lõputuud ka puid ja põõsad. Hõlvitakse puid polietiks...

Kunstlik kastmine on põllupin- na puhul äärmiselt tähtis. Seda pool teostatud küllaldas asja- tundlikkusega. Sama tähtis on vee järelevalv on selle korralda- tud arvudele, vastasel korral tekib maapinna soostumine. Kui vesi katab maad pikema aja jooksul, muutub maapind soolaseks ja täiesti hõltub. See on tol- mud Iraagis. Soostumine ja soolamise tõttu väheneb maail- ma põllupind igal aastal 200–300 tuhande hektari võrra.

Tänapäeval on olemas teatud asjatundlikkus sellel alal, mida aga üldi ei rakendata. Praegu on põllupinna hävitamisele pandud pilj Euroopas (põhjapool Alpi), Põhja-Ameerikas ja Hiinas. Mu- jal – eriti arengumaades – jät- kub protsess, hädaga mõeldakse ainult järgmise aasta lõunusele, rühkude sellega maa viljakus pikas perspektiivis. Põllupinna vähenemine tekitab väesust, vähestele maale rikatakse põl- lupinda – see on nielaring, millest ei pääse välja.

Euroopa maaliimasõda vajab ainult Lääne-Euroopa, teravilja impordi. Tänapäeval on ainult Põhja-Ameerikal ja Austraalia teravilja eksporditeerida. Aafrika, Aasia, Lõuna-Ameerika ja Ida- Euroopa vajavad teravilja sa- sevedu. Varsil võib tekkida oht, kord, et ka tänapäevased ek- spordimaad pool seda enam võimalised tegema. (EPL/Al)

Harald Perten kaheksa aastat leivaprobleeme lahendamiseks Aafrikas

Sügavas Aafrikas, Sudaani pealinna Khartumis töötab praegu rahvusvahelise tootlus- ja põllumundusorganisatsiooni FAO teenistuses eesti teraviljakemik Harald Perten, kes asja viibis puhkusel Rootsis ja pöördus tagasi just hetkel, kui Khartumis tootlus riigipöördus katse. Teade sellest jõudis temani FAO keskuses Roomas ja kui ta sealt edasi sõitis, siis oli president Nimeiri juba õnnestunud korda järele seada.

Harald Perten kutsuti rahvus- vaheliste ülesannete täitmisele juba hulk aastaid tagasi, mil ta tegelas teravilja- ja leiva kvaliteedi probleemidega rootsi vast- tavas institutsioonis. Koos oma too- kordse ülemusega töötasid nad välja eephollova teravilja kva- liteedi määramise meetodi, an- lingeate numbreid – "falling numbers" – süsteimi, mis nüüd on suuremas osas maades amet- likuks normiks. Sellega olid rah- vusvahelise tähelepanu prozhek- torid langenud eesti teravilja- kemikele ning tulemuseks oli tema kutsumine meil ainult FAO teenistusse, vaid ka rahvusva- helisse teraviljakemikute organisatsiooni ühe töögrupi ju- hatajaks Tai on tulnud osa võtta paljust konverentsist üle maailma ja ettekandeid esitada oma erialal.

Kasutades juhtust Harald Per- teniga vestemiseks üldisimult- anne kui kaasa ja juba on olnud rahvusvahelises teenistuses? – Olen olnud FAO (Food and Agricultural Organization, althub UNO-le, tolm.) teenistuses juba 8 aastat. Alui FAO peakorteris Roomas, siis 1970-ndast aastast alates Senegalis Aafrika liit- rannikul. Viibisin seal neli ja pool aastat ning nüüd olen teist aastat Sudaanis.

– Ja ülesandeks on olnud? – Minu töökohal on olnud ka- rinatistade arengumaades leiba kohapeal kasvatatavate toormaterjalidest, et viiduda va- lidust nõudva kali nisu impor- tist suuremal määral, mis kormaks nende majandust.

Pealegi ei kasva nisu paljudes riikides, Senegalis õnnestus mul valmistada mallekat leiba hirs- ja nisuajaga populaarselt. Leib

lasti katselisel müügil 1974 ja nüüd on valitus ettevalmistusi tegemas hirsileiva üldiseks tar- vituselevalmistamiseks.

– Ja Sudaanis on proble- miks?

– Sudaanis kasvatatakse sorgumi ja Senegalis saadud ko- gemuse põhjal tuleb teha ette- valmistusi selle kasutamisele mis- seks leiva valmistamiseks. Sorgum on sudaanlaste peatö- duseks – see on sadu- tootseeritakse poolteist miljonit tonni aastas. Kogu maailmas pühuvad aga kogemused sorgumi tööstu- liseks töötlemiseksinimistoiduks ja kui nisu on saadaval, siis eelistat- takse seda. Sudaan on seni aastas importeerinud ligi 200 000 tonni nisu, mida peab maksima väis- rahus. Nii siis otsustas Ühendat- tud Rahvaste Arengu Programm rakendada Sudaani abistamiseks projekti just sorgumi kasuta- misvõimaluste uurimiseks töö-

stuslikult. Ja see projekt ongi minu hoole all antud. Austami- sel on praegu juhatamiseks ja küpsetamiseks pooltööstulud töökojad. Nii pealeaastaseks on Senegalis leiutatud uue hirs- ja sorgumi juhatustehnika sisse- viimine ning avalikkuse reakt- siooni kontrollimine uute pro- duktide müües.

– Küüdas põhjamaalane tulbe toime kuumusega Sudaanis?

– Kuumus teeb liiga. Üle poole aasta on püütav temperatuur üle 40 kraadi Celsiuse ja õõsiti ei lange see alla 30 kraadi. Eriti ebaõnnestunud on kevadised liiva- tormid. Liiv tungib kõigjale. Elame Khartumis koos abika- sarga, kes aga ühtsi suu kuumu- se tulekul sõidab koju Rootsi.

– Veel too juurde tegasi tuleks, kas on teie kasutatud Khartumis vajakalud laboratooriumid? – teraviljasektiooni loidua- nente uurimisauatus on mood- stas paraatidega süstistatud ja ei püüda ka juhatu- ja küpsetus- laboratooriumid. Põllotööstu- luse juhatu- ja küpsetustööko- jad alustavad tegevust üht aas- tal. Minul on üle 10 akadeemilise haridusega abilise, neist 3 USA- ja Inglsmaale hariduse saanud doktori.

– Kasvatusle jäädavelt kauaks Aafrikasse? – see olnen too arengust ja võib kesta umbes poolteist kuni kolm aastat.

– Ja lõpuks mõni sõna "lang- eava arvude" meetodist. On see leitud jätkuvalt eksplueteerimise- l?

– Meetod "Falling Number", mis on sealt ametlikuks nimeks, on nüüd ametlikult aktsepteeri- tud ka rahvusvahelise standar- disorgumisanalüüsi ISO poolt ja tarvitusel ülemalises ulatuses teravilja tärklise ent- söomaktiivuse määramiseks.

– Aafrikas on telli raske seda sektori juhtida? – Selle sektoris onmu too siiski jatkunud endiselt ICC, rah- vusvahelise teraviljakemikute ühingu entsoümgrupi juhataja- na. Ja Khartumis on mul head võimalused uurimistööde teos- tamiseks.

Vestles: JUHAN KOKLA

Marika giid sakslastele

VARBERG (EPL) – Lääne- ranniku suvitajail Varberg on sel suvel kujunenud populaarsaks puhke- ja teinimise kohaks sak- slastele.

Varbergi turismibüroo sõimis kokkuleppele teie saksa firma, kes nüüd juhib oma kundesid Rootsi. Sakslast on täis kaks kool- limga ja üks suvekoloni. Saka- laste eest hoolitsevaks giidiks on eestlanna Marika Löb.

Leelo (n-m Leetmaa) ja Fridu Pukkl'i sündis Stockholmis teine tütar.

Rootsi teel Euroopa Ühisturгу?

Rootsi tuleviku-urimuste se- kreteriaat on avaldanud uru- mise Svante Igeri sukest, milles väidetakse Rootsi majandus- likku arengut ja suhteid Euroopa Ühisturгуga.

Praeguste tendentside juures on Rootsi varasti tegelikult Ühi- sturгу ilge, öeldakse uurimuses. Rootsi majanduslik sõltuvus vi- lismaadest kasvab kiiresti. Rootsi on üks tähtsamaid mult- iatsionaalse majanduse arenda- jaid maailmas. Kümne aastaga on ekspordi osa Rootsi majandus- se koguproduktioonis (BNP) kasvunud 22 prots.-ilt 33 prots.-le. Rootsi kapitaliga asutatud ettevõtteid töötab välismaal juba 240 000 töötist (10 aastat eest ainult 170 000) Kokku on Rootsi kapitali investeeritud vä- lismaale 2000 miljoni krooni (summa on kümne aastaga ka- savunud kolmekordseks).

Svante Igeri hoiab: "Tehnoloogiiline areng, kapitali ja pro- duktiooni keskendumine võib hakata mõjustama iseseisvat Rootsi poliitikat – ja ühtlasi ka rootsi majanduse iseseisvat arengut. Rootsil on varasti raske juhtida oma majandust ainult oma vahendidega. Lääne-Euroopa konjunktuurikõikumised hakkavad ikka enam ja otsema- lalt avaldama mõju ka Rootsil. Mandri inflatsioon- ja töötuse- laine võivad labada Rootsi".

Nagu varasematest raportidest ilmneb, on Rootsi rahvusvahelises organites väga aktiivne liik- meks arengumaades suhtes – Aga kui asi seisab äris, siis on Rootsi hoiak tegelikult palju karmim.

Rootsi näitab maailmale majandus- liskult "kahakordset nägu", väidavad nooremad majandus- teadlased.

Rootsi astus õikliritsi järele liikmeks nm. õikliritsuse, et kind- lustada maa ülevõrstmist. Vali- tilist koostöö teiste riikidega selle asemel, et Rootsi oleks katsumud sõlmida lepinguid üksikute õil- maadega.

Multinatsionaalsed ettevõtted kasvavad kiiresti ja järjekindlalt, nende majanduslik – ja sellega ühes põlluline – jõud muutub ikka tugevamaraks. Riikidel on praegu juba – ja eriti tulevikus – raske teostada muudatusi töö- turul ja oma majanduselus, kui need ei vasta suurte rahvusvahe- liste koostööde huvidele. Rootsi võib kiiresti – u 15 aasta jooksul – kaotada positsiooni, mis riigil on olnud tööturu ja majanduselu reformerajana.

Muuseas kujuneb ikka raske- maks teostada majanduslikku ja tehnilist ümardumist ainult Rootsi renaissansiga, muutub sel- letoitu Rootsi keskuse püsida tehnilises arengus esirinnas. Kapitali kes- kendamise püüded võivad mõjuda ka selles suunas, et rahvus- vahelised ettevõtted lõmbuvad vilja Rootsiast, mis aseb ja Euro- roopa suhtes "kõrvalises kohas".

Uurimuses soovitatatakse Rootsi majanduse ümberorienteerumist rohkem arengumaades suunas, et pildurda selle kaasaaminekut Euroopa Ühisturгу majandusega. Küüdas see praktiliselt võimalik on, selle kohta jätkub uurimistöö, mis peaks valmisma tuleval aastal. (EPL/Al)

Kanada surve meelevaalduse ärajätmiseks

OTTAWA (EPL) – Kanada parlamendis kerks ühes ameti- võimude tegevus demonst- ratsiooni takistamiseks, millist Kristi- liku Evangelini Keskus kavat- ses N. Liidu suursaatkonnas ees, et nüüd N. Liidus usulise tege- vuse pärast vangistatud pastori Georgi Vinski vabastamiseks. Ma- jandusministerium oli ähvar- daminorganisatsioonil korralle riisi teotuse ära võtta, kui nad N. Liidu saatkonnas ette lähevad.

Oppositioon mõistis sellise sur- vavõimude teotvat hukka.

Mõni piev enne kavastatud demonstratsiooni külastasid Re- venue Kanada esindajad Kristili- ku Evangelini peakorteri Galtgry ja hoiatasid, et demon-

stratsioon vene saatkonnas vastu Ottawas võib tekitada ohukorra, kas organisatsioon koostab ka oma maksuvabaduse annetatud summadeid.

Uutimada demonstratsiooni jaoks oli korjatud 25 000 allkirja palve- kirjale, mis kavatseti üle anda N. Liidu saatkonnale. Samasugused aktioonid pidid toimuma sa- manegeit ka Londonis, Wash- ingtonis, Bonnias, Wiinis ja Genfis.

Kanada ajakirjandusele saa- bund informatsiooni järele oli N. Liidu suursaadik võtnud kontakti parlamendi nimilgute esindaja- tega, keda soovitati lõpetada toet- use andmine vabadusenõudjate- le.

Eks ole uhke kui eesti mehed marssivad sinimust-valge alla ja laulavad kaasa. Seda tegid Toronto eesti laulmehed Baltimores. (Foto Trummer).

Iseisvus vastukaal. . .

Eestlaste kolm hoiakut

Vardys oma artiklis ajakirjas "Problems of Communism" märkis ära, et Nõukogude oma statistika järel on hulu laenu kohta keskmiselt N. Liidu tasemest kõrgem. Kui Eestis on keskmise 1587 rubla, siis ühildulise keskmise on ainult 1194 rubla. Ta rõhutas aga, et tööstustootanguga ja sellega kaasneva tehaetud hulgas on tähtsaimaks mõjuteguriks vene rahvusest tööjõu pidev sissetoomine Baltikumi. See vene immigratsioon on põhjustanud balti rahvaste elanike arvu proportsionaalselt vähenemise oma maa rahvastiku koguarvu ja seega vene mõju suurenemise.

Sõjajärgseid piire arvestades oli eestlaste arv Eestis 1924 92,2 protsenti, 1929 74,6 protsenti ja 1970 68,2 protsenti. Lätlaste protsent oma kodumaa oli 1970 56,8 protsenti ja Leedus samal ajal 80,1.

Kuigi eestlaste arvu osatähtsuse langust on põhjustanud ka madal lüve, jääb peamiseks teguriks eliski vastastikusse võitlus. 1961 ja 1960 vahel langes Eesti elanikkonna juurdekasvu koguarvust 47,8 protsenti "immigratsiooni", 1962 ja 1970 vahel oli see protsenti isegi 61,1.

Vardys märkis, et venelaste Eestisse valgmise tulemuseks on venelise ühiskonna tekkinine Eestis, kusjuures sissevalgijad harilikult pärinevad keskmiselt enamharitud ja parema kultuure ettevalmistusega venelaste hulgast. Kui neile juurde arvata parteilised ja venemastis sotsialistid ametilugude tagantüüed, siis moodustavad nad eestlastele mitte üksikale 160, vaid ka tehnilise, administratiivse ja poliitilise ilmeaga tööaladel tüüpilise väestuse.

VEERAND VENEKEELSE

1970 oli Eestimaa Kommunistliku Partei liikmeskonnast eestlasi vaid 52,3 protsenti ja see on tublisti väiksem protsent kui seda on eestlaste protsent kogu Eestis elanikkonnast. Kuna aga parteiline kuuluvus on enamasti valitmatuks eeltingimuseks vähegi juhtivalele positsioonile pääsemiseks, siis tõestab see arusaadavalt eestlaste edasipääsu võimalusi juhtivale ja mõjuvõimalele töökohadele, mis sotsialistid venemastis ka üleväl alal.

1970 oskasid Balti riikides vene keelt 27,5 protsenti eestlasti, 34,8 protsenti leedulasi ja 45,8 protsenti lätlasti. Venelastid oskasid Leedus leedu keelt 30,7 protsenti, Lätis läti keelt 15,6 protsenti ja Eestis eesti keelt 12,6 protsenti.

Segaahelduse oga oli 1969 Eestis 10 protsenti, Lätis oli sama protsenti. 1964-22, 1970 oli 2 protsenti aheldust Lätis segaaheldus ja Eestis 13,6 protsenti.

Tõudh faktid ja arvud kõnelevad ilmselt venestamisest. Kõegi Riiga külastanud vene insener ongi juba ühes Tõisehoolavakka ajalehes kirjutanud, et Riias enam rahvusprobleemi ei eksisteerivat, kuna lätsed su-lavavad venelaste hulka.

IDENTSUS SÄILITAVAT

Sentitudo on venelise Balti riikidesse sissevalgmise no.

Rahvustunnet ei ole ohustatsoon suutnud murda.

"mehaaniline" pool. Kuidas on aga lugu balti rahvaste rahvusliku teadvusega?

1970 teatas 92,2 protsenti eestlastest Eestis oma emakeelena eesti keele, Lätis oli samal aastal sama arv vastavalt 98,5 protsenti ja Leedus 99,50 protsenti. 1970 vaid 0,75 protsenti eestlasti ütlesid oma emakeeleks olema vene keele. Samad arvud Lätis ja Leedus olid vastavalt 1,84 ja 0,18 protsenti. Eestis elavast venelastest on oma emakeelena ülesandud eesti keele 1,5 protsenti, Lätis on sama arv 1,18 ja Leedus 1,97.

Eesti-vene segaaheldusest pärinevatest lastest valisid küsitlused 16 aastased 62 protsenti eestlasti rahvusest. See arv pärineb Tallinnast. Maa võivad vastavad arvud olla veelgi suuremad eestluse kasuks.

Eeltoodu põhjal järeldab Vardys, et balti rahvad on suutnud senini oma rahvusliku identiteetse säilitada. Nende rahvaste rahvustunne on küll maha surutud, kuid ta ei ole hävitatud.

KOLM LIKI RAHVUSLUST

Kommunistlike kommentaaride järgi esinevat Baltimaade kolm liiki rahvuslusi.

Kõige kergekuulsem olevat see rahvustunne, mis ripub mineviku jäätmetel küljes. Selliseks jäätmeks on kolikapatriotism, osavõtt uusustat jms. Järgmiseks on peamiselt rahvuslik kommunism, mis poolda iseseisvaid sotsialistlikke riike Nõukogude Liidu ja kolmandaks liigiks olevat kolm kodanlik nationalism mis ei-taht niistati Nõukogude Liidu võimu kui kommunistliku kor-da.

Autori arvamusel mooda esinevat balti rahvaste meeluseks kolm rahvuslikku mõttes erinevat hoiakut.

Esimeneks on m. lojalastele elementide hoiak, kes ei poolda

Nõukogude Liidust eraldumist ega kommunistliku korra kõrvaldamist, vaid taolavald õigust oma rahvusliku su arendada oma rahva huvidega kooskõll-sell, kuid ikkagi NL kehtiva korra raamides. Autor tähendab, et sellist hoiakut ilmutanud Eestis Eestimaa Kommunistliku Partei sekretär N. Kerduram, kes siis ka oma "rahvusliku diversiooni" pärast kõrvaldati. Samasse kategooriasse kuulub 17 latti kommunisti märguriku Lääne, mis oli apelliks venemastise vastu.

"RAHVUSLASED POOLDAVAD SOTSIALISMI"

Teiseks märkis autor m. rahvuslikku kommunismi, kes on arvamisel, et Moskva enemini tõkestab kol sotsialistid rahvuslik aringut mil kultuurilisel kui majanduslikul alal ning ilma Moskva poole vahelesegamise-ga oleds ead rahvuslikus mõttes igati suurem. Nende eesmärgiks on seega rahvuslik suveräänsus. Aga samal ajal on nad küllalt teadlikud, et valitsevad poliitilised olud ja Moskva hegemonia ei luba nende taotluste vähe-maidki väljaveatada.

Kõlmaks hoiak esindab traditsioonilist liberalismi selle eesmärgiks on mittekommunistlik riiklik iseseisvus ja demokraatlik kor-d. Moskva tunneb seda hoiak kodanliku nationalismi ni-metuse all. Liberalismi kandjaks on peamiselt tööklassi hulka kuuluvad linna ja maal, vähe-mad ametnikud riigi, majanduse ja haridustöö aladel.

Autor peab peab märkimis-väärseks, et balti rahvusedal pooldavad iseseisvust mää-ral Läänes esinevat sotsialismi ja mitte lääne kapitalismi.

VEEL 300 AASTAT?

Vardys järele tähendab rahvusliku egi nationalismi inimse teadlikkust oma tenilise piir-ta.

tolus, kuid lisaks rahvuslikule teadlikkusele on veelgi olulisem rahvuslik kommunikatsioon ehk sidemepidamine, mille vahendiks on rahvuskeel. Rahvuslikust teadlikkusest juhtuvad siis muudki rahvustunde avaldused, nagu seda on kõigepealt oma etniliste huvide silmaspidamine, millele hulgas rahva olemaolu ja püsimeis kaitse esineb täht-salmana.

Nõukogude Liidu teoreetil Holmogorov väidab, et nn. lähe-nemisprotsessi tulemuseks on m. nõukogudeleiku rahva tekkinine praeguste erirahvaste asemel. Lähenedmine toimub etnilise se-gunemise, kahe keele oskuse ja kahest keeleoskusest vene keele omaksvõtmise kaudu. Samastu-nalised mõju avaldavad segaahel-lud, isiklikud sõbrad ja töökas-lased, mis viivad lõpuks vene kultuuri rüppe ning senistest usutusi loobumisele aetseini ka-suks.

Mõnede NL teoreetike arvate ongi juba assimileerumisp-rotsessi Nõukogude Liidus selles staadiumis, et võib loobuda kehtivast eesriiklike süsteemist ning võib selle asendada ühise nõuko-gude rahva riigiga. Sovetskaja Estonia riigiliseis viia re-geaga keegi teoreetik välja re-geandum, et eesti rahva assimi-leerimiseks kulvat umbes 300 aastat. (ME).

Vettehüppaja USA-romanss

MONTREAL (EPL) — Ajaleht Montreal Gazette teab jutustada, et Nõukogude vettehüppaja Sergei Nemtsovi arühupäimise taga seisab üks USA miljõnõr titlar, kellega venelane moodu-andis Nemtsovi Fort Lau-derdales toimunud vettehüppa-võistluses tutvus.

Nõud oli tütarlaps Montrealis, et blondi venelasega uuesti koha-ta. See kohtamine lõppeski vii-mase arühupäimise. Kanada andis Nemtsovi pooleastase passitsoo.

N. Liit ütles ära USA-s toimu-vast rahvusvaheliseist vettehü-pete võistluses, kuhu olid kutsu-tud olümpiaadist osavõtmise mead. Ameeriklased arvavad, et Nemtsovi juttum põhivastadi äärmiselt venelased ois-tasid oma võistluse kiiret koju-võlmist.

Alpi mäed "kasvavad"

Alpid on tähanda aasta pärast mitu meetrit kõrgemad kui praegu, kirjutab ajakiri "Quick". Alpid kõrvivad niimet järjekind-lalt, kuna samal ajal, niitiks Müncheni linna merepinjala-võrreks nullimeetri viisi aas-tas vajab.

Seetõttu enustatakse, et Baieris võib tulevikus esineda rasked maavärinad. Maaväri-na-ohutiks piirkonnas peavad Saksa teadlased ka Schwaabi-Aalpe, eriti Hechingeni, kus asub Hohenzollerni ajalooline loss.

• Pressi-tsitaate

OLÜMPIA RÕÕPMEIST

VÄLJAS

Kui olümpiaandugud taha-vad üle elada, siis on vajalik vas-tavate reeglite täielik ülevaatamine. Kirjutab USA mõjukaim ajaleht The New York Times.

Mängud on sattunud nüüd sellisesse nationalismi keeri-esse, et isegi maailma noored sportlased enam ei saa neutraali-seerida tekkimud haisu. Natsio-nalistlik vastustus tuleb peata-riks. Olümpiaad peab kutuma juurpõlvise individivide vahel, kes võistlevad isemaa võimetest lähtu-des.

El ei eriti julgustav teada, et rahvusvaheline olümpiaakomitee on nüüd nõustunud, et ei esitaks üht maailma parimat sprinteri, James Gilkyst Guyanast võitela-d ainult olümpia lipu all pärast seda kui ta oma maa ühines koimanda maailma boikotak-tiioomiga. Kui terve mõistus ja saadlikkus ei tohi kuusagi olümpiaorganisatsioon esineda, siis on sama hase need mängud lõpetada. Montrealis alandati maailma suurimad sportlased maileidets ultranationalistide märgus, lõpetab The New York Times.

KARTUS PAHANDADA

MOSKVA

USA-s algas seaduse kohane liikumise Nõdal presidendile protestiks. Sel puhul kirjutab Vaba Eesti Sõna, New York:

— Ameerika eestlaste võitlus-organisatsioonid ei unustanud Eesti Päevade kõrgpöngest hoo-tu. Nõuad meid, taotse, et Eesti Ikastatud Rahvaste Nõud püüa USA deklaratsioonist toetust rah-

vaste vabadusnõudmistele, mil et "kõik raud oleksid tules".

Eesti Rahvuskomitee ja Eesti Vabadusvõitlejate Liidu esimees said Valgest Majast dr. Myron Kuusipäist süüdistada ja kirjaliku tähelepanuhoitmisest, et presidendil tänavune proklamatsioon ikastatud Rahvaste Nõad-las on sõnastusest tugevam kui on oluud esimees.

Proklamatsioonis ei ole maini-tud ikastatud maa, kodenemata Balti riikideid: ei Lätit, sõna "kommunist", kõnelemata N. Vene kui rahvaid hoides kikkja maailmiste. Ilmselt on presi-dendi eriasustist etniliste grup-pide alal dr. Kuropas prokla-matsioonist sõnastatud tugeva-d paljupäi kui seda lubasid viimilimest Henry Kissinger ja riikliku julgeoleku nõukogu esi-mees kindralleitnant Brent Seowcroft. Mõlemad on teata-vasti valvel, et ikastatud rahvas-te võitlus ei pahandata Moskva võlmuneid.

Mis seoses ikastatud Rahvaste Nõdalaga vajaka jäi eksakuti-võimu poiti, selle teigi kuhjaga tasa Kongress, eriti Esiandjate-komitee. Eestlaste ja teiste balti rahvusrühvide poiti hoole ja armastusega loodud ja sõvendu-tud sidemed rahvasindajatega kandisid riiklikalt vilja.

Esiandjatekojas üles loetud ikastatud rahvaid on kokku kokkumõeldud, nende hulgas võrreldamatult suuremaid ja vähemaid kui Eesti, Läti ja Leedu. Duid suud arv sõnavõitjad Esiandjatekojades pühendavad ikastatud Rahvaste Nõada kõ-ned ainult Balti riikide problee-tele, nimelt, maailmata üht-teist ikastatud rahvast.

Soomlased teostavad N. Liidu ehitustöid

Ajakirjas "Affairsvärlden" on Andres Küng kirjutanud tulevaste projektideist, mis praegu teostatakse N. Liidus soome töö-lise ja tehnikaga kaasabi. Soome Liidu majanduslik ja tehniline koostöö on arenenus ja vastava sidemad valitustest ning ettevõtte-tele vahel tihedad.

Juba 1960-andatel aastatel ehi-tasid soomlased N. Liidus mitu juusaime, hiljem ehitati soom-laste poolt "Viru" hotelli Tallin-nas. Kuid need olid väikesed ettevõtte võrreldes järgnevatega. Kõm suuremat neist on praegu kaevanduslinn Kostamus, pe-riusutus Sverigoriski ja metaa-projekt Pääjärvi.

Kostamus asub Ida-Karjala samal kõrgusel Ouluga ja Ka-janla, umbes 50 km. Soome plaanit. Kogu projekt peab val-mima 1980-andatel aastatel, praegu toimuvad suurel mää-ral ka raudteede ja maanteedehi-tused. Üks raudteed ühendab Kos-tamuse Raanega Põhjalahe ran-nikult (seda on maininud Soome poliitiliseis teguriti), selle abil hakatakse tulevikus vedama raudmaali mere äärde.

Svetigorisk — soome keeles Enso — asub Karjala kinnamisel, mis asub Eestiga hõlmab ka tee-ehitust, vabariigi ja veeput-saadeideldisi.

Soomlased alkoholi-turismil Leningradis

HELSINGI (VE) — Purjus soomlased arendavad Leningra-dis on märkavatalt vähe-nenud viimastel aastatel, ütles Soome peakonul Nyberg Leningra-dis. Lühivõtted, malpüha ja uus aasta toovad aastas soom-laste bussikaravallid Neeva ran-nale ja turistid hulgast on alati ka mõned joomasekkemad.

Need grupid rikuvad teiste soomlaste reisiroõmu. Peakonul on siiski märganud, et napsi-meeste arv vähenen.

"Praagusel korral on meil arukordne olnud, kuna pole õhtul soomlast karistust, kus saame, viimane karistatuna soom-lane vabanese hiljuti ja uusi segaduste tegijaid pole kohtu-ust.

Leningradis ligi 10.000 soomlast. Arv on üldjoontes sama kui eelmistel aastatel. Suurimad turistide rühmadud Leningradis sooritatakse läbivõtte pühade kõrval just malpühajal viisi aastal.

Vaaltmaa tollijaamas on varu-tuslikult olnud, kuna pole Leningradis karistatust, kus saame, viimane karistatuna soom-lane vabanese hiljuti ja uusi segaduste tegijaid pole kohtu-ust.

Ilma rahata ja joomisest tajutu keelelootskuse välismaalane ei tekita naeru ühegi maa või linna politseile.

Pääjärvi asub lõunapool po-laarjoont Ida-Karjala. Seal ehi-tatakse moodne linu 4000 elaniku. Peale selle kavastatakse laste ja kooliastel ehitada metal-livabrikud, sõjariigi ja tehnika-ress, koostajates ehitusteadres, venelased, masinad tulevad Soomest.

Kõne all on olnud projektid juba peatervikaribi Jenisei ääres ja Leningradis Moskva autote. Soomlased ehitavad mitu hotelli, koostajates ehitusteadres, venelased, masinad tulevad Soomest.

Kõne all on olnud projektid juba peatervikaribi Jenisei ääres ja Leningradis Moskva autote. Soomlased ehitavad mitu hotelli, koostajates ehitusteadres, venelased, masinad tulevad Soomest.

Probleemiks vastavate lepin-ma puhul on olnud inflatsioonikõnitsus. N. Liit pole tahtnud kaasa lõpmatuks, seoks Soome ja andnud võimalusi soome tehnilise oskuse raken-damiseks.

Probleemiks vastavate lepin-ma puhul on olnud inflatsioonikõnitsus. N. Liit pole tahtnud kaasa lõpmatuks, seoks Soome ja andnud võimalusi soome tehnilise oskuse raken-damiseks.

Probleemiks vastavate lepin-ma puhul on olnud inflatsioonikõnitsus. N. Liit pole tahtnud kaasa lõpmatuks, seoks Soome ja andnud võimalusi soome tehnilise oskuse raken-damiseks.

Probleemiks vastavate lepin-ma puhul on olnud inflatsioonikõnitsus. N. Liit pole tahtnud kaasa lõpmatuks, seoks Soome ja andnud võimalusi soome tehnilise oskuse raken-damiseks.

Probleemiks vastavate lepin-ma puhul on olnud inflatsioonikõnitsus. N. Liit pole tahtnud kaasa lõpmatuks, seoks Soome ja andnud võimalusi soome tehnilise oskuse raken-damiseks.

Probleemiks vastavate lepin-ma puhul on olnud inflatsioonikõnitsus. N. Liit pole tahtnud kaasa lõpmatuks, seoks Soome ja andnud võimalusi soome tehnilise oskuse raken-damiseks.

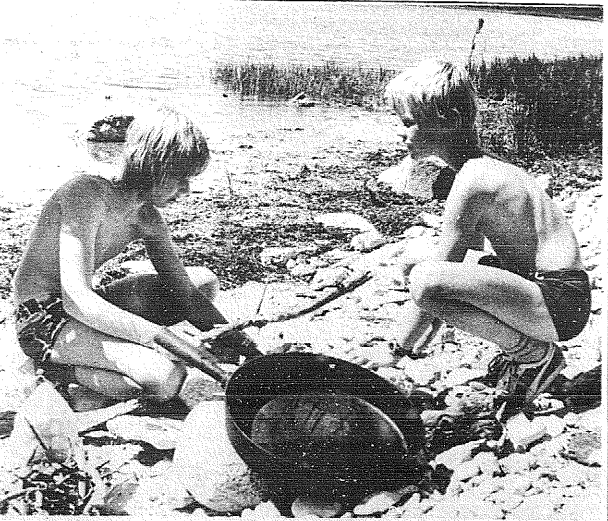
Probleemiks vastavate lepin-ma puhul on olnud inflatsioonikõnitsus. N. Liit pole tahtnud kaasa lõpmatuks, seoks Soome ja andnud võimalusi soome tehnilise oskuse raken-damiseks.

Probleemiks vastavate lepin-ma puhul on olnud inflatsioonikõnitsus. N. Liit pole tahtnud kaasa lõpmatuks, seoks Soome ja andnud võimalusi soome tehnilise oskuse raken-damiseks.

Probleemiks vastavate lepin-ma puhul on olnud inflatsioonikõnitsus. N. Liit pole tahtnud kaasa lõpmatuks, seoks Soome ja andnud võimalusi soome tehnilise oskuse raken-damiseks.

Probleemiks vastavate lepin-ma puhul on olnud inflatsioonikõnitsus. N. Liit pole tahtnud kaasa lõpmatuks, seoks Soome ja andnud võimalusi soome tehnilise oskuse raken-damiseks.

Probleemiks vastavate lepin-ma puhul on olnud inflatsioonikõnitsus. N. Liit pole tahtnud kaasa lõpmatuks, seoks Soome ja andnud võimalusi soome tehnilise oskuse raken-damiseks.

Toiduvõimalistamine kaulus Ojamaa püüvuse luuremõjuri tegevuse hulka. Pildid on "pliidid" alla tule süütamisega tegevuses, vaasal Tõve Tõidamaa ja paremal Thomas Norra.

Ammu eme Montreali peeti olümpiamängud Ojamaa suvekodus. Pildil valmistatakse pidulikuks sissearsaks, ees vasakult Leo Pöld, Ants Paljusmaa ja Hendrik Sundström.

Suviselt Gotlandilt

Gotlandi väljaaetud Hiiumaale Väljaaetud Eestist Gotlandile

"Alguses saabus Gotlandile Tjelvari-nimeline mees. Tol ajal oli Gotland nõutud saar, mis püüvis valus meresügavusse ja jõuati tühjaks taas pinnale. Kuid see mees kandis esimesena saarele tule ja sellest ajast peale ei vajunud Gotland enam kunagi sügavusse".

Nii kõlab vanas Guta-saagas legend Gotlandi ja selle esimeste

Nii palju vanast Guta-saagast. Ent ka tegelikult, geoloogiliselt on Gotland merest sündinud ja kaunis isoleeritud saarena keset Läänemerd on gotlandlastel iidsetest aegadest peale lähedased sidemed randade ja merega.

Silt siirduti vanasti seiklustikega kauba- ja rõveteiside igasse maailmakaarde, hämelelega aga rikkase ja müstilise litta. Täpelt nii, nagu seda tegi saagade Tjelvar Färöl. Tegelikult pole nimel "Färö" midagi tegemist lammastega. Guta-keeles on hoopis tegemist "Färö-ga", see tähendab saarega, kust sõideti välja kaugetele randadele.

Meri on andnud Gotlandile tohutuid rikkusi ja kui umbel ajal Hansa kaubandusliku koege olid destineeritud hilmalaste kaupadega Visbyse, lendas Gotlandi kuulus mett ja piima voolava saarena üle kogu tolaeage maailma. Gotlandlastel olid kaubandussuhted kaugel Venemaal, Novgorodis — ja mu-

asukate kohta. Edasi nenditakse saagas, et Tjelvari järeltulijate arv kasvas aegade möödudes nii suureks, et saar enam ei jõudnud neid toita.

Ei jäänud muud üle kui otsustati, et iga kolmas mees peab saarelt lahkuma. Lahkujad määrati kindlaks loosi abil.

Vastutahntimist asusid väljaaetud

vustavalt, sisetungijana. Kõiks viimast saursõda läksid Rootsilts õnnelikult mööda, kuid gotlandlased keset Läänemerd olid tuhandeid kordi tummistajaks vaenutegevusele, mis pahatühtis kais hädavaevalt väljaspoolt territoriaalpiiri. Siis ühtsüdis Gotlandi randadele sõja ohvreid hukkunuks näol, alatasa ohustasid sadamaid ja asulaid triivivad miinid.

Kui aga haviatid mõni kauba-laev, võisid gotlandi kalurid leida oma paeikuliselt rannast sõna toetises mõttes varandusi. Piiri valve ja tolli valvest hoolimata rändas mustale turule riiet, nahka, konserve ja palju muud, millest sõja ajal ka siin puudust tundis.

Siis, Teise Maailmasõja lõppfaasis andis meri Gotlandile täiesti ennoolematuid ande. Saabus ja sügisel 1944 Baltikumi sõjapõrgust tuhandeid põgenikke, moodsaid väljaaetud, keda Gotlandil hästi vastu võeti. Täna-

teele, kuid peatuti siiski veel mitmes Gotlandi paigas. "Kuid maa ei soovind neid enam ja nad aeti minema". Lõpuks maabuti Färöl, kuid saalgi polnud neil piisi.

"Ja nad sõitsid üle mere ülele saarele Eestimaa rannikult, mille nimi on Hiiumaa ja sinna jäid nad elama ja ehitasid omale kindluse, mida praegugi veel võib näha".

päevalgi veel jutustavad vanemad kalurid, kuidas nad aja päev ja mitu korda päevas pidid juhtima sadamatesse idast saabu-vaid põgenikepaate, suuri ja väikesed.

Kõik siiski ei jõudnud pääst-vasse randa, jälle nõudis Läänemeri oma ohvreid. Seokord mitel vormis sõjaväelasi, vaid kodutuid taivitsituid. Neid puh-kaid palju nimega ja nimeta kalmeus Gotlandi kalmistul.

Sellest kõigest on möödunud enam kui 30 aastat. Läänemeri on nüüd rahulik — vähemalt selles mõttes, et ei lööda otsesid la-vinguid.

Tänapäeval aga ei ole enam Läänemeri naabreid ühendav veekogu, vaid kusaigi kaugel horisondi taga on nähtamatu piir, mille ületamine on raske. Kui vanasti gotlandi kaluritel olid üsna head sidemed Baltikumi sadamatega, siis nüüd tunduvad need sama kaugetena ja kättesaamatuna kui mõned asulad Uus-Gineal või taevast teab mis maailmas otsas.

Kuid omamoodi tervitust siiski siiski tuleb, jälle mere andena, mida võib tõendada iga Ojamaa viibinud kasvandik. Nimelt on laste ühe populaarsemaid tegevusi joosta rannal ja "otsida asju". Eriti pärast tugevat tormi on suuk suur. Mida siis leitakse? Tähti esemleid, mida Läänemerele sõitvatelt laevadelt merre on vi-satud.

Näiteks eestikeelseid tektide-ga pudeleid ja purke, tootmiskoh-t on enamasti Tallinn. Tänuv leiti müstiline purgike, milles oli ve-nekine kiri. Suur elevus, kui lõpuks selgus, et tegemist oli ta-valise ravimipurgiga, kuhu ta-letti lõppedes oli sisse pandud tarvitamisepetus. Seepeale suur peitumus — polnudki pudelest!

Ojamaa kasvandikud on aga ise valmistanud pudelesti, ter-vitustega Eestisse. Tihedalt kin-nikorgitud pudeleid on siis sobiva tuudele merre visatud. Kes teab, ehk mõni kunagi on sattunudki kusaigile Saaremaa randa...

Meeskonnas veel kord põge-nemis-sügist 1944, mil Gotlandile saabus sadu, võibolla isegi tu-handeid eestlasi, kes tol ajal lu-basid Rootsi ja rootslaste heaks teha et teida, kui vaid pääse-takse ja kui lubatakse siia jääda.

Sõjainvaliidid sõitsid tagasi

NEW YORK (VES) — Amee-rikast lendasid New Yorgi kaudu tagasi oma kodudesse viigastatud eesti rindemed, kes olid USA ja Kanada eestlaste külalised Üle-maailmsetel Eesti Püevade Riik-likumõel. Veerandaja-litlusele sõjainvaliidide esindusmee-skonda kulusid mehed Saksa-maal, Taanist ja Norrast, samuti nendega USA-st ja Kanadast lii-tunud relvavend. Pärast Balti-mere sõidust, kus sõjainvali-ididel oli vaba pääs esamuele-ürtnustest, korraldati neile huvit-voles USA-s ja osa mehi tegi mö-nepäevase reisi ka Kanadasse.

Eesti vabadusvõitluses heha-limeid silmanägemise ja ter-vise kaotanud rindemehed kuli-lakutsuulise kulude katteks andis Eesti Abistamiskomitee New Yorgis, kus vastuvõtuks New Yorgis, neil tuhat dollarit, Eesti Vabadusvõitlejate Liidu kaudu (Eduard Vallaste ja Endel Kooli organiseerimisel) üle 6 tuhande dollari, Eesti Abi New Yorgis üle tuhande dollari jne. Kanadas toimus raha kogumine Hans Me-reli ja Kalju Jõgi eestvõttei ja juhtimisel.

Küllasaabujate lennukid saa-bumisel New Yorgi lennuväljale oli neid ootamas Baltimorest va-stu saadetud õnnibuss. Eesti organisatsioonide esindajatest oli tervitamas New Yorgi Eesti Vabadusvõitlejate Ohingut esi-mees dr. Eduard Rubel, akant-master Endel Reinpõld ja Allan Pensa Long Islandilt. Küllasaabunud meeskonna juhiks oli Jaan Särev.

Baltimorest oli sõjainvaliidide eest hoolitsenine täielikult Eesti Vabadusvõitlejate Liidu admini-stratiivsekretäri Johannes Pe-daku õlgadel, keda altisid Aug-ust Kreek ja August Kuklane kohaliku EVU juhtkonnast.

Pärast pikatuid korraldati kü-lalistele huvireise Baltimore ümbrusse, pealinn Washingtoni, ajajalulise Gettysburgi j.m. 8 sõ-jainvaliidid sõitsid Kanadasse sealsete eestlaste kutsel, mitmed sõlitsid, samuti tuttavate ja sugulaste kutsel mõneks päeks Chicagoose, Connecticuti ja New Jersey eestlaste keskustesse j.m.

Baltimorese jäänustel tegi kümnekond sõjainvaliidid tut-tumisele New Yorki, kus nende võõrastajaks oli Eesti Abistamiskomitee. Raaditult New Yorki saabujad sõidutati Eesti Majja, kus neile korraldati eine, hooli-

mat, et auevaseja jõttu eina-laud oli suletud. Eesti Maja mä-nedzer Paul Saar pani külaliste saabusime puhul kõõgi erakor-raliselt tööle ja sõjainvaliidide ning nende saatjatele serveeriti hehukinnilis "eesti moodi", nagu külalised märkisid.

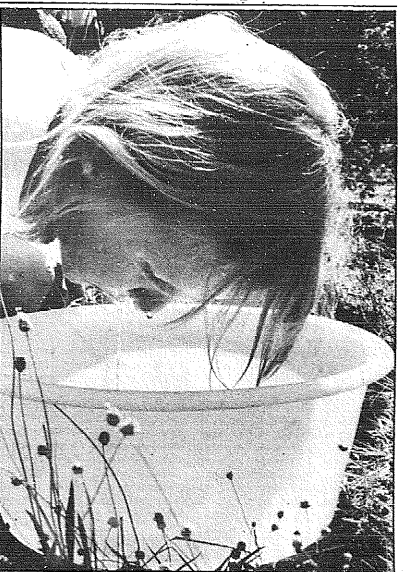
Saabusjälil külalised oli Eesti Majas vastu võtnas Eesti Abi-stamiskomiteest esimees Paul Saar ja peasekretär-laeur Al-fred Anderson, Eesti Rahvu-skomiteest peasekretär Eduard Vallaste ja laeukur Johannes Koort, New Yorgi Eesti Vaa-dussõjajalaste Ohingust esimees dr. Eduard Rubel, kes New Yorgi eesti organisatsioonide nimel üt-les ka tervitusõnne.

Kõeljuht Jaan Särev ütles USA eestlast ja nende organisat-siooni mitte üks sõjainvaliidide külaliskutsuime, vaid ka Saksa-maale saadetava abi eest, mille peale majandusliku külje on suu-moralele tähtsust ja auu.

Pärast kohakinnitamist astu-i Eesti Maja ette valmis tellitud turismilõnnibussis päeva pikk-u-seks ringsõiduks New Yorgi vaa-tamisvõistustega tutvumiseks. Sõidukava koos bussis ja amee-rikamaist güldiga korraldas Val-fried Sirak "Estotours" turis-miettevõtetel, toimides ise ka tõlgina ja omapoole informatsiooni andjana sõjainvaliididele, kelle enamusel oli raske inglise-keelsest seletusest aru saada.

Ringsõidul külalised New Yorgi Hiina linnas, sadamat, maailmalinnas lahtsamad ehitust ja kätti ka New Yorgi kõrgeima hoone, World Trade Center tipus, kust avaneb võimas vaade suu-rilinnale.

Õhtul saatsid külalistega kogu päeva kaasas olnud E. Vallaste ja dr. E. Rubel sõjainvaliidid Am-trak-rongile tagasisõiduks Bal-timoreesse, kuhu üheks lennukis üle ookeani kogunesid ka vahe-peal nujal käinud reisiletskon-na liikmed.

Ojamaal on väga populaarne päevane luuremäng igasuguste lõ-busate võistlustega. Pildil piibab veekeusist suuga rosinad Katrin Raud.

Nojah, lubadus jäi lubaduseks, see ununes üle roosiliseks muutudes kiiresti.

Igaüks, kes on külastanud Silte sadamat, on kindlasti täbele pannud ilusad pronksist mäle-stustatult. Tektistid selgub, et tegemist on läti põgenike tänuga Rootsilte abi eest rasketel aega-del. Tähtvil asend on hästi valitud, kuna just sinna sadamasisse saabuvad ka suured sõjainvali-id. Ja tahvel on nagu oõidud tähelepanuäratav. Ka välisuris-tidele.

Paratamatult tekib mõte — kus

on eestlaste tänuvahel? Saabus sila eestlasti muhi korda rõhkem kui lätlasti, puht majanduslikult ei loots selline tänuavaldus eest-laste kuulsalt organisatsioon pankrotti ajada. Zhest oleks siis, viisakas ja väarikas ning tohtu PR-väärusega.

Kuid eks meil ju käivad asjad põhmõtetel!

"Jaak, kurat, jaland põhjas..."

Kroonlihtisist sai küünal, lu-badustest manamised ja nõu-mised, tehtud pole mitte midagi.

Aga näe — lätlastel tegid!

BUTTERIX

Päevane luuremäng Ojamaal. Üks gruppidest peab ise kombokalle transportima. Iga mehe kuk-kunud pill annab münnuspunkte, nii et ettevaatlikult! Vasakult Tiina Salum, Hendrik Sundström, imbi Lumila, Katrin Raud, Artur Staak, Peeter Kool, Thomas Norén ja Toivo Tüdemäe.

Ta on...

Alg. lk. 1

Informeeritud on ka UNO inimõiguste komisjon. President Nixon jaskis Bruckshat Juhu dles votta ametiast kodumise perekondade ühendamine inimkirja, on veel palju teisi USA kodanikke, kelle perekonnad ei pääse välja N. Liidust, registris on 700 juhtu.

Kui Nõukogude võimud kahtlustasid Agapovi kõli võimudest perekonnaga kontakti pidamiseks telefoni- ja kirjalteel, siis Bruckshatist ei ole seni takistatud telefoniühenduse pidamiseks.

Ona äravõtmisest järelestatu ta, et selle põhjutas karus repressealaste eest, kui dzhassi-grupi poliitiku, kua RKB-õhuväe ta ähvardas koostamine pärast ameerika ja jaapani eriliskutega turnee kestel. (EPL/K).

Iseseisvus

Alg. lk. 1

kendud tööhõu suures languses.

Eestis on see 1940. aastal 16,9 protsendile.

On arusaadav, et Eesti muutmise töötusmaaks on toonud kaasa suured muundatused kutselises töös, eluviisides ja sotsiaalses elus üldse.

Leinategated

sydney's Austraalias suri 22. juunil August Kask, sünd. 8. aprillil 1893 Tallinnas.

Sydney's suri 23. juulil Eduard Tähtira, sünd. 27. märtsil 1910 Tartus. Eduard Tähtira oli Austraalias tegev eadke ettevõtte juht, pidades sealjuures ka sidet oma vana ajakirjanikutega - Iseseisvuse lõpul kuulus ta Vaba Maa koostamise lehtede ja Rahvaleht toimetuse reporterina ja fotograafina.

Sydney's suri 14. juulil Harald Pild, sünd. 19. jaan. 1907 Võrumaal.

Armas sõpra Torontoost

Arthur Kaigas't

mõlestavad

LAGLE & MIKK PÖLDE

HILDA & ALO SUURNA

Armas sõber

Auts Kaigas

mälestavad

JOHANNES

JULIUS

JURI

LEMBIT

PEETER

TAMMI

Kui esineb surmajuhutum

Konsulteerige suurima usaldusega matuseböörd

Thure Söderquist Begravnings- & Eldbegingelsbyrå

Mariebergg 1
119 48 Stockholm
Tel. 48 90 07, 44 80 98

Erjala:

Eestikombelised matusekallused

Õppevane valvekord

Venelaste kardetavaim vaenlane nende vodka

Nikita Hruštšov hopplies omal ajal (umbes 15 aasta eest), et kommunistid "matavad" varsti USA ja N. Liidu vahel. 1960. aastal võitlesid Aasia elavate minoriteetidega. See suurendas Moskvas praegu ehakindluse tunnet "kollektse hädaohu" puhul, kuna võib eeldada, et mongoli päritoluga vähemrahvased Siberis ja lõunas tumevad tõulist sündimataid hilinastega, kelle arv nagunii ületab N. Liidu elaniku arvu umbes kolmekordsest. Propagandas räägitakse uue "tatarlõike" ohust.

Statistika järgi on aga venelaste suurim vaenlane mitte hiinlane vaid vodka (mis ju tõlkes tähendab meelitsustatut "veekene"). Professor Vladimir Treml USA-s on statistilise uurimistöö põhjal jõudnud selgele hõlvitavale järeleandumisele.

Surenus N. Liidus toosis see aastaga 8,7-elt 9,3 ml, mis tähendab 7%-list tõusu. Samajuhutuid on saagenud eriti vene ja balti päritoluga töö- (ja joomise-) elavate meeste juures. Muhasõna võt mõnede Aasia jaovalt viina vaevalt verand osale sellest, mida tarvitavad venelased. Sündimus on samal ajal samade minoriteetide juures venelaste omast tunduvalt suurem.

Ahvardav tööhõu puudus sunnib N. Liidus paremale laeste eest hoolitsumisele. Selle tõttu on sisemise turu vahel vaheldunud viimase ajal piast vähemini - eiole lihtsalt inimisi.

Statistika abil on korda läinud kindlaks teha, et terve 7% N. Liidu kogusissetulekust läheb kaduma alkoholi põhjustatud surma, vigastuste, tõlli puudumise, tööriistade lõhkumise ja muu läbi (USA-s on vastav protsent "ainult" 2,5). Mõeldud aastal sai N. Liidus autoõnnetuste läbi surma 60 000 inimest.

Arv on umbes sama suur kui USA-s, muutub aga tohtu suureks, kui arvestame, et autoode arv N. Liidus moodustab väikeses mürdosa USA autoode. 600 000 inimese suid karistada purjusajad autoõnnetuste eest. Joomise tõttu toimub palju abieluhäidusi, mis omakorda vähendab sündimust.

Keskmine N. Liidu perekond kasutab aasta jooksul samaväärse osa oma sissetulekust viina peale.

Kuulsustell "ainlole kolikambri" oma parteikanalaste poolt heidetud Nikita Hruštšov, hoolikas kiasistõista, lootis 15 aasta eest tõsta N. Liidu rahvaarvu 800 miljonile. Vodka millega ta pidati toorkordse USA asepresidendi Ilumphreyga kokku joob, on peatunud venelaste juureskassas.

le, kui USA kodanik oma auto peale. N. Liidu juhtkond on määrganud viina laastavast võitu riigis, sellele on korduvalt tähepanu viitnud. Ajakirjandus mainib, et viinatarvitamine suurendab lastesurenemust. N. Liidu sündimus on praegu 1 miljoni võrra väiksem kui aastal 1960, samuti väheneb

tegelikult töötavate inimeste arv. Aramus samas sunnib jätkeid et tule kõne allagi, et N. Liit "mataks" USA võt muu osa kapitalistlikust maailmast.

On ammu märgitud tendentsi, et venelased jäävad peagi vähemarahvuseks N. Liidus.

(EPL/A1)

Vastukarva

VENELASED KÜSID ROOSTALAST! VIETNAMIS: Kõik, mis sin olete? Vietnami abistamiseks, kõlas vastus. "Jah, seda küll - aga miks te tegelikult sin olete?" päris umbusklik venelane edas. Roostalane jäi vastuse võlgu ja venelane pead murendis, mis on roostalaste tegelik põhjus Vietnami abistamiseks. Annuh abistamine - see oli venelase meelest midugi kodaniku jama lihtsamelne propaganda.

Roostali abid Vietnamilis seltsab muuhulgas (peale paberivõitu) ka selles, et roostalased otsustasid Tehhehloovakstikist plastist sigivast ärahooldada spiralee ja saadavad Vietnami. Roostis ka vastatakse vasest spiralee. Teatavasti kahtlustatakse, et PVS-tüüpi plast võib soodustada vähtkõbe. Mille vastu siis sellega võideldakse - kas laste vastu või naiste vastu Vietnami?

HEAD NÕU TULEVALEK POLIITIKULE annab ajalehes "Arbetaran" (mis tundub oma avameelseuse poolest) Gunnar West. Laename seal mõned tähtsamad soovitusel, mis võib-olla sobiks ka meie pagulaspoliitikuks:

Teaduslik kokkutulek

PHILADELPHIA (EPL) - Järgkõrde teaduslikule ja tehnilisele alade esindajate kokkutulek viidi läbi 8-12 juulini Baltimores ja Philadelphia's. Kokkutuleku raames toimusid 6. Teaduslik-sõbralik Kooverants ettekanne- ja arutluskoosolekud, sõnavaratine seminar, õmbruskas laene lihtsustamist, eritoimkondade koosolekud, informatsioon vastuvõtt, autorite hõlmamine, ühine lõunasöök ja ajalooliste näituste külastamine USA 200. a. juubeli puhul.

ETTK 76 Baltimore'osa toimus 8-10 juulini Esto piirkirides, lütsingid toimusid Lõud Baltimore ja Hilioni hotellide koosolekute raames. Philadelphia'osa viidi läbi 11-12 juulini Holiday Inn Midtown hotellitelli ruumides. Kokku peeti 30 teaduslikku ja tehnilist ettekannet ja kõnet, toimusid nelj lühikesed laudkonnavastused ja nõupidamised. Osavõtjate ül erirühmadel kokku toimusid luure ja teaduslikud, Roostist, Soomest ja Austraaliast. USA osas ol osavõtjad 15-st osariigist.

1. Kasuta nipilugu kui võimalik võõrriigis, see tekitab muljet, et sa oled palju lugenud ja teed palju. 2. Ära kasuta kunagi väljendust "ma ei tea". Poliitik oskab vastata igale küsimusele. 3. Ära ilaigi tunnistada, et oled kunagi midagi valesti teinud. Poliitik ei kutsugi kunagi et teos ega sõnad. 4. Kui sa küsimustele ei oska vastata, muuda kõneainet ja hakka rääkima millestki hoopis muust. 5. Ära vastata ühelegi küsimusele lihtsalt "jää" või "ei". Vastus peaks ka ehna või jaana. Kui sa oled midagi etse jastanud ja tuleb hiljem küsida, et sul pole õigus, oled sattunud pilnikile olukorda. 6. Pearespeeliks on: Ütle võimalikult paljude sõnadega nii vähe kui võimalik.

Nende reeglite kuulekat täitmist oleme korduvalt näinud ja kuulnud massimeediadist, eriti TV-s.

SPORDI JA POLITIIGA SUHE on muutunud aktuaalseks Montreali olümpiaadi puhul. Sel puhul on vastamata küs küsimust.

Esiteks: Kas on keegi küsimusid aktivistidelt sportlastelt, kas nemed on nõus võistlusi boikoteerima? Ei, valitsused otsustasid küsimuse.

Teiseks: Kas on alati kindel, et mõne õhameeldiva rezhimil oia olevad sportlased sümptomaatilised selle rezhimiga? Jaa, avalikult küll, mis jääb neile muud üle. Aga oma südames?

Katsitavad sportlased. Neil ei lasta võistelda, mis on ju liiduselt spordi mõte. Nende võit või kaotus tehakse rahvusliku prestiiži küsimuseks - eriti autoritarsetes maades. Nendele seadud ootused kruitakse kohutavalt tiies massimeediadist - ja kui see ne sportlane ei suuda esineda vastavalt ootustele (teised võistlevad ju ka) - saab ta hirmsasti sõimata.

Tippisportlaste postitioon hakkab läbima samamugane. Rooma gladiatõrile omale - ainult nende elu on ealalgu veel vähem ohustatud. Rooma keisri asemele jagab neile hirmu ja armu oma tügiloitsil TV-d vastav Meyer. Brown, Durand või Svensson. Kõnelemapata Ivan Ivanovitshist...

viisil) või siis muude õigekirjutust nli, et iga tähte hääldatakse alati sama viisil. Sel viisil on keelest olnud eesindriku rahvas (kuigi soomlased on veel eesrindumikud). Kui see reform aga peaks teostuma, siis on kahju inglise keelt rääkijatest ja kirjutajast... Rootsi keeles võis ära jätta mõned tähendusteta tähed nagu sõnades "djur" või "tjus" ja teha midagi häälkute vastu nagu "ij" ja "sj". Mis eestlastel nii rasked oleid hääldada.

N. LIIDUS OLLAKSE VÄGA PARASED, kui välimaaal kirjutatakse, et Liidus ei kehtivat süüvabadust ja seal ei leiduvat usulist kirjanikku. Viimase masolu kohta on olemas tõendeid.

Meie käes on Evangeeliumi kristlaste-baptistide kalender 1976. aasta kohta. Selles on peale ka lendaariumi märgitud vastavast pärijakirja kohad. Kalender on trükitud kahevõtte ja kohalid tähedega ja traktandlari abil asetatud sinise viikukanaes kartongi vahale.

Luteriusuliste kalender on samasugune - ainult lehed on lühised ja kaaned puutuvad. Välimaalole jõudnud laulelused on paljundatud väga viiteta stensilil abil, lakkunna nimel lehtedele eraldi peale kirjutatud.

Niisil on N. Liidus usulist kirjanikud!

KIKIRIL ON TEATAVASTI KAKS OTSA ja eseme suurus oleks sellest, kummaist kikiiri otsust see vaadata.

Samae alajäse samal leheküljel, et kahe sõnnimil. Oleme on murtud kaksit veeurle ja kuud surids, et Lõuna-Aafrikas on poliisil tulistatud suruks 6 meelevaldajat. Alumine oli ühel veerul, moodustab eelmisest umbes kolmandiku, ja seal võime lugeda, et Poolas on kuus loolist märgitud streikimeis ja hoonete ringi autode purustamise eest pikemaks ajaks vangil.

Lugejal tekib muu küsimus. Esiteks on Lõuna-Aafrika (tohtul määrat loostet) kaugemal kui Poola. Teiseks ei saa me teada, mida 6 nööri teid, enne kui nad surids tulistati. Kolmandaks ei tea me, kulpalju inimesi tulistati suruks Poola rahustust (teiste allikate järgi on neld olnud ühea

Ants Uesson 50-aastane

Varasuvell 1944 aretreerisid Ants Uesson, õpetustöötaja Tallinnas 17-aastase koolipoisi, kel kellestas poollina tundut nartil Mihkel Uessonil poeg Ants-Michael, sünd. 13.8. 1926.

Olekulajad ei saanud aga kunagi selgitada vangistatu surimist "kuristid". Viimane sines selles, et A.U. oli muretsend andmeid sakslaste poolt aretreeritute kohta, kogutud materjali mälus magasinäärdes, et seda sobival võimalusel pörandaleuse Eesti Rahvuskomitee võimalikele edasi anda. Vanglast selkuskult vabanenud, liitus A.U. admiral Piitku poolt formeerimisele oleva võitlusüksusega. Mele kodumaa lõplikult kokkuvõariseerist samaaegselt õnnestus tal pääseda Rootsi.

Estatitud lühipeisood, projektuurina individuaalsetest saaturimistest tookord rikkale alustaluste, pälviks ehk vaevalt meenutatimil, kui see ei hõlmask A.U.ile põhiliselt isikupärase tema järgnevat eluteel võrsil suunata oma tegevust kartmatult ning temale omase mõistlikkusega - võidelda selle eest, mida ta õigeks hindab.

Valistest teemakirjades A.U. i põrgumõistest Rootsis noteerimisel läinud järgnevat. 1947-51 AB Häsle ja 1951-55 A. Johnson & Co Malmö-kontori teenistuses. Sellega paralleelselt akadeemilise studiumi Liidu õlikoolis filie. Kvaadil 1955. Samal aastal ille. Tilafabriken müügi- ja eksportsheff ja 1958-57 ravimite-firma Ferring AB juhataja. Sellega lõpetas A.U. võbrastes firmades teenimise.

1. jaan. 1958 startis A.U. temale emale kuuluvale ravimide impoortevit ja osaleks ise tootva ettevõtte Cortec AB. Alates astumistest, on Cortec AB varustunud Rootsi ärirühmituste-turgu enne kõike n.ö. elupäästavate vahenditga, kümnedes koguni teedrajavaks corticon-preparaatide kasutamisele astuakse infektioendide ning kirurgilise shoki pareerimiseks. Hiljem on Cortec AB müügiakalagool täendunud minete verelasmaste valmistatud ravimitega ja füsioloogilisel printsiibil toimivate vahenditga ülemääraste kehakaalu normaliseerimiseks. Samal ajal on A.U.-firma varustunud Rootsi haigalid mitmesuguste mooduste mititsiitilise tehnilist vahenditga, kaasa arvatud kunstlikud neerud, südamekajapilt. Aastate jooksul on Cortec AB arendanud välja filiaale võrgu mitmetes maades väljaspool Rootsi.

Väidrik määramist, et A.U.-le kuuluv ettevõtte, Sydkeni AB, on tegelnud xyloxi, sti. kaesukhru uurimisega, omades nõgu kogu maailma ulatuses patendi selle tootmistulku odavaks valmistamiseks. Nimetatud sukkur võib kujuneda tulevikus olulise tähtsusega vahendiks hambahaiguste ärahoidimisel, kuna selle kasutamine ei tekita hambaid rikkuvat cariast.

Liisana sissehvatavale isoomususele A.U.-st on üliolulist seotust arengu eesistude ootust ühelt poolt tema erakordne võime

Dr. Kõressaar osakonnasheff

Stockholmi külastas Rootsi-N. Liidu sõprühingute külastajana Tallinna filiaalmees Marko Saar, kes niitias kaht pooletmistilist filmi vene saatkonna propagandaosakonna juuras auvases ühingu ruumides.

Roots on veel käinud viimaseal ajal Leino, Laila, Meister, male Leiper, Rauli Kauk, Lembit ja Helje Kaasik, Helmi Mesipuu, Herta Mees, Linda Pärt. Järgnevat külastas Tallinnas Malle ja Leonard Põll, Alva Van Jung, Helju Lindmaa. Inglismaal käis matuseil Valke Kõressaar.

USA-see sõitis Tiitu Viit, Urve ja Tõnu Arasa, Austraalias Salmu Kõrbberg, Eestikrassase Elna Siirak, Liine-Saksamaal Miralda Pachel, Anatoli ja Helve Uhal.

Jaakson Fordi külaline WASHINGTON (VES) - USA 200. juubelilõike tähtsustas raames toimus telepäeval, 20. juulil Washingtonis, Valges Majas, president Gerald Ford ja tema abikaasa poolt korraldatud vastuvõtt USA-s akrediteeritud välisriike täiendaviliste saadikutele. Teiste seas viisid vöbl ka Eesti Vabariigi esindaja Ernst Jaakson abikaasaga.

Ants-Michael Uesson

küleks majanduslikuks analüüsiks ning prognoosiks, teist poolt vaba ning korrektne läbi-kõikne rahvusvahelisel plinal tärn oma laisaleade keelteskoos. Veel enam - intensiivse juha kõval oma ettevõtte teedena on A.U. toimunud ka Liidu õlikooli võrdlede keeleteaduse lektorina. Tööd niitult sektoris kroonib tema põhjalik keeleteaduslik teos "On Linguistic Affinity. The Indourale Problem" (1970).

Umbes saameagsest (1967) jätkuse A.U. aega rootsi meditsiinis presisi veergudel teist tööd niitult sektoris kroonib tema põhjalik keeleteaduslik teos "On Linguistic Affinity. The Indourale Problem" (1970).

Umbes saameagsest (1967) jätkuse A.U. aega rootsi meditsiinis presisi veergudel teist tööd niitult sektoris kroonib tema põhjalik keeleteaduslik teos "On Linguistic Affinity. The Indourale Problem" (1970).

Umbes saameagsest (1967) jätkuse A.U. aega rootsi meditsiinis presisi veergudel teist tööd niitult sektoris kroonib tema põhjalik keeleteaduslik teos "On Linguistic Affinity. The Indourale Problem" (1970).

Umbes saameagsest (1967) jätkuse A.U. aega rootsi meditsiinis presisi veergudel teist tööd niitult sektoris kroonib tema põhjalik keeleteaduslik teos "On Linguistic Affinity. The Indourale Problem" (1970).

Umbes saameagsest (1967) jätkuse A.U. aega rootsi meditsiinis presisi veergudel teist tööd niitult sektoris kroonib tema põhjalik keeleteaduslik teos "On Linguistic Affinity. The Indourale Problem" (1970).

Umbes saameagsest (1967) jätkuse A.U. aega rootsi meditsiinis presisi veergudel teist tööd niitult sektoris kroonib tema põhjalik keeleteaduslik teos "On Linguistic Affinity. The Indourale Problem" (1970).

Käisid läänese

Stockholmi külastas Rootsi-N. Liidu sõprühingute külastajana Tallinna filiaalmees Marko Saar, kes niitias kaht pooletmistilist filmi vene saatkonna propagandaosakonna juuras auvases ühingu ruumides.

Roots on veel käinud viimaseal ajal Leino, Laila, Meister, male Leiper, Rauli Kauk, Lembit ja Helje Kaasik, Helmi Mesipuu, Herta Mees, Linda Pärt. Järgnevat külastas Tallinnas Malle ja Leonard Põll, Alva Van Jung, Helju Lindmaa. Inglismaal käis matuseil Valke Kõressaar.

USA-see sõitis Tiitu Viit, Urve ja Tõnu Arasa, Austraalias Salmu Kõrbberg, Eestikrassase Elna Siirak, Liine-Saksamaal Miralda Pachel, Anatoli ja Helve Uhal.

Jaakson Fordi külaline WASHINGTON (VES) - USA 200. juubelilõike tähtsustas raames toimus telepäeval, 20. juulil Washingtonis, Valges Majas, president Gerald Ford ja tema abikaasa poolt korraldatud vastuvõtt USA-s akrediteeritud välisriike täiendaviliste saadikutele. Teiste seas viisid vöbl ka Eesti Vabariigi esindaja Ernst Jaakson abikaasaga.

Pressi-tsitaate

ERINEVAID SEISUKOHTI

Toronto MEIE BLO rahvus-
kongressi valijate kommentaar-
id kongressi lõpetades välispolitiil-
sete küsimuste, kirjutades:

"Karl Laantee aluseks re-
fereris kõige tähtsamal teemal,
käsitades vabadusõudusi oku-
peeritud Eestis. Ta kinnitas Eesti
demokraatliku liikumise ja Rah-
vusrinde memorandumid Lii-
tunud Rahvaste Organisatsiooni-
le, sellega seoses KGB poolt
teostatud vangistamis, kohtu-
mõistmist ja sunnitoote ja psü-
hiaatrilise kinnikuse saatmist.
Kuid tal näis olevat tõhus üle-
vaade ka kõikidest juha varem
vangistatud vabadusõududest
Eestis. Ta oli ka arvamisel, et
meie kohus on püüda vabas
maailmas nende vangistamist
kaotada, ja näidata miliste
inimõistuste rikumistega N. Liit
tegeleb. Ta oli arvamisel, et sel-
lega meie kergendame vangis-
tatute olukorda. Kõhaks ei ja-
ganud tema seisukohta E. Val-
laste ja mitmed USA välisvõlli-
se tegeleused. Kõlm päeva vaitel
seis ümber, et kas Rahvuskon-
gressi üldresolutsiooni tuua sisse,
et meile toetame Eesti Demok-
raatliku liikumise ja Rahvusrin-
de deklaratsiooni. Kuid see rää-
giti maha ja võeti sisse ainult
sooviavaldused. Sejmaste
Kongressi üldresolutsiooni sel-
les asjas vastu resolutsiooni, et
toetame Eestis asuvaid vabadu-
sõudjaid.

REE väliskomisjoni esimees
K. Laantee võitis üldarutust, et
REE üksmeelse seisukoht on, et
Balti riikide küsimus tuleb viia
jaga hinna eest Liiitud Rahvaste
Organisatsiooni ette. Kui väidet, et
see kukub seal läbi, siis Arvas
Laantee, et sellest on meie välis-
võlliuse kasu. Kui toodi ette, et
meie välisestindajad on selle va-
stu, siis ka see ei suutnud K.
Laantee seisukohta muuta. REE
peasekretär A. Pae märkis, et
see ei ole REE seisukoht, vaid

almut K. Laantee seisis seis-
koht. Tõrjuline teadeti praeg-
use välisvõlliuse asemel kasu-
dada eadepidi sõna vabadusvõlli-
lus. Sellega kahjaks võtame kõigi
maailma terroristidega sama
nimetus. Meil on riik ja de jure
võel olemas ning meie ei ole alu-
tul vabadusvõlliuse, vaid oma
riigi ja rahva välisvõlliuse.

Meil on veel olemas välisvõlli-
dused ja sellega olemas hoopis
paremas olukorras, kui need
rahvad kelle välisvõlliuse tunnu-
stus puudub. Seepärast meie ei
ole almut vabadusvõlliuse.

Meie välisvõlliuse huvides tule-
b Baltimore erinevad ja va-
stuolitsused eriarvamised unu-
stada. Meil tuleb aga anda täi-
stustust ja kaal meie välise-
sindajate seisukohtadele ja
juhtimistele. Tuleb panna seni-
sust suuremat rõhku oma asuko-
hama poliitilise mõjutamisele,
nagu viitaks sellele sõnatar P.
Yuzky ja minister Stanbury."

Kohalikku elu

UPPSALA

EDU suviplav

EDU Rootsi osakonna suvine
kokkutek tolmub tänavu lau-
päeval, 21. augusti Akseil ja Anu
Marga suvenajas Selkna, Upp-
sala ligidal. Kokkutekule kavas
on agr. Tarmeti sõnavõtt Rudolf
Pannost, kelle sõnavõtt mõeldus 12.
mail 80 aastat ja kelle surmast
mõeldus 26. nov. 25 aastat.

Edasi on kavas ülevaated E-
stlois Kus Kaarel Vahtras ja Akseil
Mark raagivad suurkõrgekutele-
hust ja Jaak Kiviloo annab üle-
vaate. Põnoone tolmur ja Meis-
salkooli poolt korraldatud kit-
sastatustel.

Fantoom

Televisioniprogramm

TV: Onsdag

ONSDAG 11 AUGUSTI

TELEVISION 1

9.00 Albu. 10. Albu and semesterbil-
len.

11.15-9.40 "Vad skulle jag göra om jag inte fick spela". Serie om ung-
domars fritidsintressen.

3. Många ungdomar har musik som
fritidsintress. Här granskas bands-
pelare, kassetter, skivor och för
få öra träffa ungdomar som skriver
musik och spelar själva.

13.20 Meddelanden.

13.30 TV-nytt och väder.

13.30 Brott i USA. 1. Chicago - val-
des stad.

Chicago, en gång de svenska ut-
vandranas mål, har alltid varit be-
ryktad för sin korruption och för
valning och sin höga brottslighet. I
dag är de stora gangsterliiganer i
stad, men ändå ligger Chicago högt
USA:s brottsstatistik. Ett engelskt
TV-team har följt polisen, brokri-
karna och pressens arbete för att visa
verkligheten bakom siffrorna.

13.15 Att lära av naturen. Studier av
fiskar, fåglar och insekter kan ge
idéer till vidare utveckling inom
tekniken. Genom att förena biologin
och teknik skapar man en ny te-
kniskap - bionik.

13.40 Aktuellt och väder.

21.30 TV-nytt.

21.30-22.30 Pinocchio. Pinocchio, hu-
vudpersonen i Carlo Collodis be-
rättelse barnbok, är den mest kända
av alla italienska fiktionfigurer. Han
kom till världen ur en vedblåsa
hemma hos den fattige Geppetto. Han
blev för ibland mäsning gestalt,
där han gör något riktigt gallet,
blir han tröskad igen. Den förest-
else av sex delar i en italiensk filmserie.
1. rollerna: Andrea Balestri, Nino
Marelli, Gina Lollobrigida. Sänds
även 15.8 kl 16.55.

TELEVISION 2

15.15 TV-nytt och väder.

15.30 Sesam. Godbitur ur det ameri-
kanska barnprogrammet "Sesame
Street".

15.30 Rapport med väder.

20.00 TV-24stera: Bombarsar efter
mötet ur berättelsen av Arkadij
Gajdar.

Historien om Bombarsar, en ryk
slaktning till den lappte soldaten
Sveik, utspelas i första världskri-
gets och revolutionsärens Ryssland
1918-1921. Bombarsar är den klas-
siske rykte hjälten - sympatiser
med rödungen - som möter en lagom
portion samt förfärd och dessutom
rent orolig tur klara sig undan
svet och ur halsbrytande situatio-
ner.

Medv: Valerij Zolotuchin, J. Smir-
nov, Vladimir Kirijev, E. Vasiljeva,
A. Chotinskij, A. Belina. Repris
från 11.1.1972.

21.00 Stridhugg. 6. Sjöräddnings-
uppvisning på Västkusen.

21.30 Sportnytt.

21.55 Sammarkväll. Vård: Jörn Don-
ner.

22.40-22.45 TV-nytt och väder.

TV: Torsdag

TORSdag 12 AUGUSTI

TELEVISION 1

9.00 Päättävä Pette. 2. Pette bygger
först ett persikop och sedan en ki-
kare med hjälp av ett kamirör och
isbitar...

9.10-9.35 Halk. Hur man gör svenska
texter till TV-program. Hur kan
fåder, men ändå ligger Chicago högt
USA:s brottsstatistik. Ett engelskt
TV-team har följt polisen, brokri-
karna och pressens arbete för att visa
verkligheten bakom siffrorna.

13.20 Meddelanden.

13.30 TV-nytt och väder.

13.30 Där tryckt och tryckt vilar
tryckt. Om Kungl. Biblioteket, vårt
svenska nationalbibliotek, i för-
ningens tjänst. Medv: riksbibliotek-
arie Uno Willers, förste biblioteka-
rierna Sten G. Lindberg och Harry
Järv samt docent Bernhard Tarsch-
schys. Repris från 4.5.1975.

13.30 Snöbollar som jobbar. 8. Danny
och Brett är i Italien på ett delikat
uppdrag av främmande makt. Det
leder till vida flykter undan den
italienska polisen vägsparar.

1. rollerna: Tony Cur ty och Roger
Moore.

21.00 Aktuellt och väder.

21.30 TV-nytt.

21.30-22.30 Pinocchio. 2. Pinocchio
tappar sin "pappa" Geppetto ur
sikte och kommer in bland teater-
folk och skumma skålar. Manus
och regi: Luigi Comencini.

1. rollerna: Andrea Balestri och Nino
Marelli. Sänds även 15.8 kl 16.55.

TELEVISION 2

15.15 TV-nytt och väder.

15.30 Sesam. Godbitur ur det ameri-
kanska barnprogrammet "Sesame
Street".

15.30 Rapport.

20.00 Färd i Tidsbild: Gruvan och frä-
heten. Om multinationella gruvjät-
ten Rio Tinto Zinkis koppargruva i
nyligen självständiga Papua Nya
Guinea, där de flesta minskorna
någon lever under ständiga förhåll-
anden. Gruvans tillkomst har lett
till en snabb utveckling men också
till tvångsfortyngningar, miljööförs-

töring och våldsamta strejker.

20.50 Pomey - ett porträtt av en
gammlig dam. En prisbelönt ameri-
kansk kortfilm från Student Film-
maker Collection.

Repris från 17.8.

21.00 Showtime: Paradiid. Musika-
liska visioner och televisioner med
en rad unga franska sångartister:

Nicole Rieu, som trots sin ungdom
redan räknas till de stora i hemlan-
det, Vidare Nicolette, Lyda Sisters,
Anne Vandervor, Gérard Lébréton
samt Baxter Brothers.

21.35 Anslagslavan.

21.30 Sammarkväll. Vård: Jörn Don-
ner.

22.15-22.20 TV-nytt och väder.

TV: Fredag

FREDAG 13 AUGUSTI

TELEVISION 1

9.00-9.25 Veronica - en fjörvår-
berättelse. 6. Vi möter i Portburg.

13.20 Tapatumula.

13.30 TV-nytt och väder.

13.30 Stengods ur flammor. Ett re-
portage om keramik i gammal kin-
esisk teknik.

En målare och en skulptör - Ulla
och Gustav Kralitz - sökte ett ma-
terial för gemensamt skapande. Det
blev keramik. Och det blev den
förtärande italienska brändteknik-
ken som fick Ullas grunden för
deras keramiska experiment. Dessa
två keramiker har på småningom
kommit den hemlighetsfulla ita-
lianska Sung-glasyren nära. Och den
glasyren har de sedan använt i sitt
egna personliga formverk.

Medv: Ulla och Gustav Kralitz, do-
cent Bo Gyllensvärd och brännare
Kjell Johansson. Ett program av
Leimart Rudström och Inger Ahy.
Repris från 30.3.1975.

20.10 Duktig flicka - engelsk kome-
diserie.

4. För god för att vara sann. Angie
försöker göra Eustace till en lyckli-
gare människa genom att ordna upp
hans liv. Men det kan ha sina sidor
att ha en alltför perfekt assistent.

1. rollerna: Julia Foster, Peter Bark-
worth, Peter Bowles, Brenda Cow-
ling, Peter Hughes, John Hickson.

21.30 TV-nytt.

21.30-22.00 Rebecca. SV. Amerikansk
långfilm från 1940.

En ung obehövlig flicka gifter sig
med en skön och omåttligt rik ske-
man. Efter en tid på hans slott för-
stärker hon att hon alltid kommit fr-
ån i skuggan av hans första fru.
Regi: Alfred Hitchcock.

1. rollerna: Laurence Olivier, Joan
Fontaine, George Sanders, Judith
Anderson, Nigel Bruce, Aubrey

Smith, Reginald Denny, Gladys
Cooper, Philip Winter, Edward
Gargery, Florence Bates m.fl.

Repris från 10.7.1974.

TELEVISION 2

15.15 TV-nytt och väder.

15.30 Sesam. Godbitur ur det ameri-
kanska barnprogrammet "Sesame
Street".

15.30 Rapport med väder.

20.00 Sammarkväll. Vård: Jörn Don-
ner.

21.00 Gärdäfsterna. Kammarbuskis
med jungfru Per MASAT Grun-
den, Sven-Erik PILO Vikström på
Lugna Gränd 1. Del 1: specialgäst:
Ingvar NEGU OLIVER Kjellson.

21.40 Summerattkonserter på Natio-
nalmuseet. Ett årligen återkom-
mande musikevenemang i unik
miljö är sommarattkonserterna på
Nationsmuseet i Stockholm. I fyra
program bjuder TV 2 på delar
som sammanses konserter med början
i kväll då pianisten Marian Migdal
spelar musik av Chopin, Stenham-
mar och Debussy.

22.30-22.35 TV-nytt och väder.

TV: Lördag

LÖRDAG 14 AUGUSTI

15.15 Pinocchio - italiensk filmserie.
Repris.

Suomenkieliset ohjelmat:
Finskpriska program:

15.30 Kaljoen kansanklaapalla.
Fiskars köksbetsstämman. Pentti
Laurio berättar en saga.

16.00 Hattatiti.

Attonstjärnan. Hur låter Kaseva-
nusen i en dag? Vad är det friga
om i Alwari Tuohituvits estradup-
pörande? Bob Dylans komposition
Hurricane - dikti eller verklighet?
Ar Leonard Cohen bara "passing
through", på genomgångsart? Tex-
ta.

13.30 Meddelanden.

13.35 Hej! Måbåda från Ekeberga
kyrka i Småland.

15.00 Aktuellt i veckan. Textat.

15.25 TV-nytt och väder.

15.30 Föreläsning.

15.35 Alla vi barn i Bullerby. 7.
Lasse trillar i en vak. Textat.

15.40 Aktuellt i veckan. Textat.

15.45 Alla vi barn i Bullerby. 7.
Lasse trillar i en vak. Textat.

21.00 Aktuellt och väder.

21.30 TV-nytt.

21.35-22.30 Vilda Västern: En med-
brottsling. En episod ur serien
"Mannen från Virginia". 4. Ett rån
har förövats i Rocky Point och
Trampas arresteras som misstänkt
för brottet. Tröken Miller, en högt
respektabel gammal dam är ett
starkt vittne. Regi: Maury Ge-
righty. Gäst i huvudrollen: Jette
Davis.

1. övriga roller: Doug McClure, Be-
ttes Drury, Gary Clarke, Roberta
Shore.

TELEVISION 2

15.15 TV-nytt och väder.

15.30 Lördags. Att vara tjej eller
tjej.

15.30 Rapport med väder.

20.00 Kampen om tungtvänt. No-
rsk längdfilm från 1947. En be-
rättelse om de nio män som 1943
trossade både tyskar och undermar-
in.

21.00 Aktuellt och väder.

21.30 TV-nytt.

21.35-22.30 Vilda Västern: En med-
brottsling. En episod ur serien
"Mannen från Virginia". 4. Ett rån
har förövats i Rocky Point och
Trampas arresteras som misstänkt
för brottet. Tröken Miller, en högt
respektabel gammal dam är ett
starkt vittne. Regi: Maury Ge-
righty. Gäst i huvudrollen: Jette
Davis.

1. övriga roller: Doug McClure, Be-
ttes Drury, Gary Clarke, Roberta
Shore.

21.35 Showtime: Gloria Gaynor. Ett
program inspelat i Danmark med
den amerikanska sångerskan Gloria
Gaynor.

22.00 TV-nytt och väder.

22.10-22.40 Lördagsfarsen: Maude.
Amerikansk komediserie med Be-
atrice Arthur i huvudrollen och Bill
Mary som hennes man Walter.

9. Maude får utslag. Timmarna in-
när Maude och Walter skilts resa
till Italien för hon utslag och måste
söka läkare. Arthur lyckas få tag i
en som har tid att ta emot henne
men det kanske han inte borde ha
gjort.

22.15-22.40 Lördagsfarsen: Maude.
Amerikansk komediserie med Be-
atrice Arthur i huvudrollen och Bill
Mary som hennes man Walter.

9. Maude får utslag. Timmarna in-
när Maude och Walter skilts resa
till Italien för hon utslag och måste
söka läkare. Arthur lyckas få tag i
en som har tid att ta emot henne
men det kanske han inte borde ha
gjort.

22.15-22.40 Lördagsfarsen: Maude.
Amerikansk komediserie med Be-
atrice Arthur i huvudrollen och Bill
Mary som hennes man Walter.

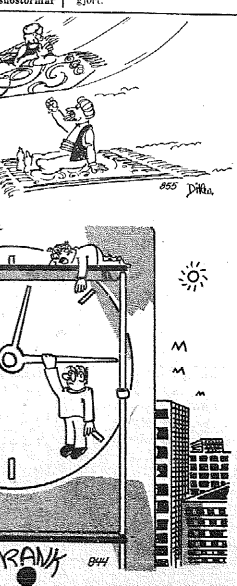
9. Maude får utslag. Timmarna in-
när Maude och Walter skilts resa
till Italien för hon utslag och måste
söka läkare. Arthur lyckas få tag i
en som har tid att ta emot henne
men det kanske han inte borde ha
gjort.

22.15-22.40 Lördagsfarsen: Maude.
Amerikansk komediserie med Be-
atrice Arthur i huvudrollen och Bill
Mary som hennes man Walter.

9. Maude får utslag. Timmarna in-
när Maude och Walter skilts resa
till Italien för hon utslag och måste
söka läkare. Arthur lyckas få tag i
en som har tid att ta emot henne
men det kanske han inte borde ha
gjort.

22.15-22.40 Lördagsfarsen: Maude.
Amerikansk komediserie med Be-
atrice Arthur i huvudrollen och Bill
Mary som hennes man Walter.

9. Maude får utslag. Timmarna in-
när Maude och Walter skilts resa
till Italien för hon utslag och måste
söka läkare. Arthur lyckas få tag i
en som har tid att ta emot henne
men det kanske han inte borde ha
gjort.

— Lugna dej åke, om 15 minuter kommer du till stegen...